

عنوان‌های مهم

تیفا: تصمیم برگزاری چهار انتخابات «نگران کننده» است

زندگی در کف دست؛

نان جوگی‌ها میان خطوط دستان دیگران

اعدام تروریست‌ها؛ گزینه با ما و اگر بسیار اعدام برای انتقام‌جویی یا تامین عدالت؟

گزینه‌ی مناسب برای جلوگیری از ترورهای هدفمند و تامین عدالت می‌دانند. هم‌زمان با مبارزه حکومت علیه ترورهای هدفمند، صالح برای پیروزی در این نبرد، اعمال اشد مجازات یا اعدام را گزینه‌ی مناسب برای جلوگیری از ترورهای زنجیره‌ی پیشنهاد می‌کند. او بحث اجرای...

طرح اعدام از سوی امرالله صالح، معاون اول ریاست‌جمهوری، برای عاملین ترورهای هدفمند نگرانی شماری از نهادهای حقوق بشری را برانگیخته است زیرا بر این عقیده هستند که نهادهای عدلی و قضایی از وضعیت جنگی فعلی متأثر شده و ظرفیت لازم برای تامین شفافیت اعدام‌ها را ندارند. در همین حال برخی قانون‌گذاران مجازات اعدام را

دیگر خواندنی‌ها در این شماره

په لرو پرتو سیمو کې د نجونو د زده کړو پروړاندې شته خنډونه

از هرات تا استانبول

آخرین کتابی که از «الیف شافاک» خوانده‌ام را می‌بندم و روی میز می‌گذارم. تا مدت‌ها بعد از تمام کردن یک کتاب، در جهان آن کتاب غرق می‌شوم. اصلاً شاید به همین علت کتاب می‌خوانم. شاید دنبال یک تبعید خودخواسته میان داستان‌های خفته، در دل کتاب‌ها هستم. بعد از خواندن یک کتاب، تا مدت‌ها یا حالم خوب است یا بد؛ همه‌چیز بستگی به آن داستان دارد. در کتاب‌های الیف یک عنصر خاص وجود دارد، عنصری که به نظر می‌رسد او هرکجای...

دبیر کل ناتو: حضور ما در افغانستان بر اساس شرایط است

نخست‌وزیر استرالیا:

گروه طالبان باید آتش‌بس را بپذیرد

نگرانی از حمله احتمالی داخلی در آستانه برگزاری مراسم تحلیف بایدن

ایران و ۹ کشور دیگر حق رای در سازمان ملل متحد را از دست دادند

«ناخدایان خاک و ریگ»

این رمان یکی از آثار برجسته خورخه آمادو، نویسنده بزرگ برزیلی است. رمان، داستان زندگی پرچالش و مخاطره‌آمیز گروهی از کودکان خیابانی و بی‌سرپرست را روایت می‌کند که در اوایل قرن ۲۰ در باهیا پایتخت برزیل زندگی می‌کنند، آن‌ها از راه دزدی امرار معاش می‌کنند و خود را ناخدایان خاک و...

شرکت خدمات اینترنتی ضحاک تکنالوژی

- خدمات اینترنت از طریق بیسیم
- خدمات اینترنت از طریق کیبل فایبر نوری
- خدمات اینترنت از طریق مایکروویف
- خدمات اینترنت از طریق وایست
- خدمات مکمل ای سی تی
- خدمات شبکه سازی
- خدمات دیتابیس

0786 873 535
sales@ztechisp.com
www.ztechisp.com

نرخ اشتراک در روزنامه

مدت	هزینه اشتراک
یک سال	۶۰۰۰ افغانی
شش ماه	۳۰۰۰ افغانی
یک سال	۲۰۰ دالر
شش ماه	۱۰۰ دالر

مدت: یک سال / شش ماه / یک سال / شش ماه
هزینه اشتراک: ۶۰۰۰ افغانی / ۳۰۰۰ افغانی / ۲۰۰ دالر / ۱۰۰ دالر

برای دریافت تازه‌ترین خبرها، تحلیل‌ها و گفتگوها به وب سایت ما مراجعه کنید: madanyatdaily.com

صالح خواهان اعدام عاملان ترور شد

● راه مدنیت: امرالله صالح، معاون نخست ریاست‌جمهوری با نشر اعلامیه‌یی گفته که برای حل معضل ترور باید شماری از «تروریستان» بازداشت‌شده اعدام شوند تا برای دیگران درس عبرت شود.

آقای صالح روز دوشنبه (۲۹جدی) در صفحهٔ فیسبوکش نوشته که محوری‌ترین دلیل بالا رفتن سطح ترور در شهرهای بزرگ این است که «اسیران طالب» فکر می‌کنند که بخشیده می‌شوند و جزای اعمال خود را نمی‌بینند.

وی تاکید داشت که در ۸۰روز گذشته موضوعات را با جزییات دنبال کرده و دیده است که پولیس و امنیت ملی دست‌آورد‌های چشم‌گیر و قابل‌ملاحظه داشته و دارند.

همچنان او علاوه کرد که افراد بازداشت‌شده «بلبل‌گونه» اعتراف می‌کنند، اما امیدوارند که روزی بدون مجازات واقعی رها می‌شوند.

آقای صالح، بر حل این معضل تاکید کرده و گفته که این موضوع را در جلسهٔ شورای عالی حاکمیت قانون مطرح خواهد کرد که تروریستی که دستگیر می‌شود باید اعدام گردد.

وی در تاریخ (۲۵عقرب) سال جاری از قوهٔ قضاییهٔ کشور خواسته بود که «تروریستان بازداشت‌شده» را به صورت علنی محاکمه کرده و خانوادهٔ «شهدا» را در جریان محکمه به‌عنوان شاهد دعوت کنند. دو روز پس از آن، رییس‌جمهور غنی نیز از قوهٔ قضاییه خواست که «تروریستان» را به‌صورت علنی محاکمه کند.

معاون نخست ریاست‌جمهوری در بخشی دیگر افزوده که پولیس کابل روز یک‌شنبه (۲۸جدی) چندین کودک و نوجوان زیر سن را که برای آموزش به «مدارس طالبانی» منتقل می‌شدند، متوقف کرده و به خانواده‌های‌شان تسلیم داده است. او تاکید کرده که این موضوع من را به یاد سال‌های ۲۰۰۵ و ۲۰۰۶ میلادی انداخته که صدها کودک از شمال افغانستان هر هفته زیر عنوان آموزش‌های دینی با خدمات لیلیه و پوشاک به پاکستان منتقل می‌شدند.

او در ادامه توضیح داده، در حال حاضر که سوانح شماری از تروریستان و فرماندهان طالبان را در ولایات شمال بررسی می‌کند، درمی‌یابد که این افراد کسانی‌اند که پانزده یا شانزده سال قبل جهت تعلیم و تربیت تروریستی به کراچی و دیگر شهرهای پاکستان برده شده بودند.

وی می‌گوید: «هرچند ما بهای بی‌پروایی‌های سال‌های گذشته را می‌پردازیم، اما هنوز هم دیر نشده و من تلاش خواهم کرد در ارتباط به انتقال اطفال بی‌بضاعت به مراکز طالبانی بیرون از خاک کاری‌نمایم. مهم‌ترین کار ایجاد چارچوب حقوقی و قانونی برای ممانعت آن خواهد بود.»

در چند ماه اخیر خشونت‌ها شدت گرفته و در آخرین مورد، صبح روز شنبه دو قاضی زن از سوی افراد مسلح ناشناس در مربوطات ناحیهٔ دهم شهر کابل ترور شدند. آقای صالح از این دو قاضی به نام‌های قدسیه عضو ریاست تحقیقات و مطالعات دادگاه عالی و ذکیه عضو دیوان تجارتی دادگاه عالی نام برده است.

ایندپندنت: کارمندان خیالی، کابوس نظام اداری افغانستان

● ایندپندنت گزارش داده است که نام «مکاتب خیالی» نخستین بار در سال ۹۴. در گزارش اداره بازرسی ویژه آمریکا برای بازسازی افغانستان (سیگار) مطرح شد. در گزارش «سیگار» آمده بود که تا سال ۲۰۱۵ در حدود ۷۶۹ میلیون دالر برای مکاتب و معلمان خیالی در کشور صرف شده است. این گزارش در آن زمان سروصدای زیادی به پا کرد. پس از آن، داستان معلمان خیالی به رسانه‌ها راه یافت و مشخص شد که در حدود ۴۰هزار معلم خیالی در وزارت معارف کشور حضور دارند، در حالی که یک روز هم به صورت رسمی سر صنف حاضر نشده‌اند. این رسانه‌ها گزار داده که در کنار آن «سربازان خیالی» نیز افشا شد. تنها چند ماه پس از رسوایی مکاتب خیالی، اداره بازرس ویژه آمریکا «سیگار»، در گزارشی نوشت که در حدود ۴۲هزار سرباز خیالی، بدون آن که حضور فیزیکی داشته باشند، هر ماه معاش گرفته‌اند.

۲

● سال دهم ● شماره ۶۸۵ ● سه‌شنبه ۳۰ جدی ۱۳۹۹

رویدادها

تیفا:تصمیم برگزاری چهار انتخابات «نگران کننده» است

● راه مدنیت: سخنگوی بنیاد انتخابات شفاف افغانستان (تیفا) در واکنش به تصمیم کمیسیون مستقل انتخابات و حکومت برای برگزاری انتخابات شوراهای ولایتی، شورای ولسوالی‌ها، شهرداری‌های شهرهای بزرگ و انتخابات پارلمانی غزنی را در سال آینده «تکان‌دهنده و نگران‌کننده» خواند.

صغرا سعادت روز دوشنبه (۲۹جدی) در یک پیام تصویری افزود که که شرایط برای برگزاری چهار انتخابات در سال آینده مساعد نیست؛ زیرا کشور در وضعیت دشوار امنیتی قرار دارد و حتی شهروندان در پایتخت و مراکز شهرها از امنیت نسبی برخوردار نیستند.

وی با اشاره در مورد بودجه انتخابات تاکید داشت که تاکنون مشخص نیست که بودجه لازمۀ برگزاری انتخابات از کدام منابع تامین خواهد شد.

دبیر کل ناتو: حضور ما در افغانستان بر اساس شرایط است

● راه مدنیت: یسن استولتنبرگ، دبیرکل ناتو می‌گوید که موقف این سازمان در افغانستان تغییری نکرده و حضور نیروهای ناتو براساس شرایط است.

ولسی جرگه تا زمان تصویب بودجه به رخصتی نمی‌رود

● راه مدنیت: میررحمان رحمانی، رییس مجلس نمایندگان می‌گوید که بر اساس قانون اساسی کشور، اعضای این مجلس تا تصویب طرح بودجهٔ سال مالی ۱۴۰۰، نمی‌توانند به رخصتی بروند. آقای رحمانی روز دوشنبه (۲۹جدی) در نشست عمومی مجلس گفت که بر اساس مواد قانون اساسی، تمامی کمیسیون‌های این مجلس از روز شنبه هفتهٔ آینده، روی طرح بودجهٔ سال مالی ۱۴۰۰ کار می‌کنند.

مجلس نمایندگان روز شنبه هفته جاری، طرح بودجهٔ سال مالی ۱۴۰۰ را برای دومین بار رد کرد. اعضای مجلس نمایندگان گفته بودند که در پیش‌نویس دوم‌سند بودجه، ۱۹ مورد تخطی وجود دارد. در پیش‌نویس دوم‌سند بودجه برای سال مالی ۱۴۰۰خورشیدی بیش از ۴۷۳میلیارد افغانی در نظر گرفته شده که از این میان، بیش از ۳۱۱میلیارد افغانی بودجهٔ عادی و بیش از ۱۶۱میلیارد افغانی بودجهٔ انکشافی پیش‌بینی شده است.

همچنین پیش‌نویس نخست آن نیز در تاریخ (۱۰جدی) از سوی

رسیدگی به ۸۳۳ قضیهٔ جنایی در دایکندی

● راه مدنیت: لوی سارنوالی کشور اعلام کرد که ریاست سارنوالی استیناف ولایت دایکندی، در سال مالی۱۳۹۹ خورشیدی، ۸۳۳قضیهٔ جنایی را پس از تکمیل مراحل تحقیقاتی مبتنی بر اسناد، مدارک و شواهد و اقامهٔ دعوا علیه متهم‌ها به‌محکمه‌ها فرستاده است.

لوی سانوالی روز دوشنبه (۲۹جدی) با نشر اعلامیه‌یی گفته که از این میان ۴۷۴قضیه به محاکم ابتدایی و ۶۸قضیه به محاکم استیناف محول شده و مراحل محاکماتی ۳۶۸قضیهٔ آن نهایی گردیده است.

در ادامه این اعلامیه آمده که در پیوند به آن، تعدادی از افراد مشمول در قضایا به حبس و جزای نقدی، محکوم شده‌اند.

مدنیت

madanyatdaily.com

نخست‌وزیر استرالیا:

گروه طالبان باید آتش‌بس را بپذیرد

● راه مدنیت: ارگ ریاست‌جمهوری اعلام کرده که نخست‌وزیر استرالیا در گفتگوی تلففونی با محمدشرف غنی، رییس‌جمهوری گفته است که گروه طالبان باید آتش‌بس را که خواست برحق مردم است، بپذیرند.

ارگ ریاست‌جمهوری روز دوشنبه (۲۹جدی) با نشر خبرنامه‌یی گفته است که رییس‌جمهور غنی با اسکات موریسن؛ نخست‌وزیر استرالیا، به صورت تلففونی گفتگو کرده است.

در ادامه خبرنامه آمده که در این گفتگوی تلففونی، هر دو جانب در مورد روابط دوام‌دار افغانستان و استرالیا و پروسهٔ صلح، بحث و تبادل نظر نمودند و خشونت جاری از سوی طالبان را در کشور، مردود دانستند.

طبق معلومات ارگ، نخست‌وزیر استرالیا گفته که گروه طالبان باید آتش‌بس را بپذیرند که خواست برحق مردم افغانستان است.

همچنین وی ضمن محکوم نمودن قتل‌های هدمند افزود که کشورش از پروسهٔ صلح به رهبری و مالکیت افغان‌ها حمایت می‌کند که در آن ارزش‌ها و دست‌آوردهای دو دهه گذشته نه تنها حفظ گردد، بل بیشتر از پیش باید تقویت و ادامه یابد.

در خبرنامه آمده که رییس‌جمهور غنی در این مکالمه تلففونی از کمک‌های سخاوت‌مندانه استرالیا در عرصه‌های مختلف و حمایت این کشور از پروسه صلح تشکر کرد و استرالیا را دوست خوب و متحد بین‌المللی افغانستان خوانده است.

روز یک‌شنبه هفتهٔ جاری، محمدمعصوم استانکزی، رییس‌هیات‌مذاکره‌کنندهٔ دولت‌در دومین نشست آنلاین‌زیر عنوان «تقویت اجماع در حمایت از روند صلح افغانستان» گفته بود که بحث روی تقسیم‌بندی آجندای صلح ادامه دارد و تا پایان هفته جاری بحث‌های جدی با هیات طالبان در مورد موضوعات مورد توافق آغاز می‌شود.

آتش‌بس کامل و پایدار بینجامد.

همچنین مقام‌های پنتاگون تاکید کرده که امریکا در کنار سایر شرکای خود در ناتو کار می‌کند و به اجرای ماموریت ضد تروریزم، آموزش، مشورت‌دهی و حمایت از نیروهای امنیتی افغان جهت تامین صلح متعهد است.

توافق‌نامهٔ صلح امریکا و طالبان که در (۱۰حوت) سال گذشته در دوحه، پایتخت قطر امضا شد، براساس آن نیروهای امریکایی تا ماه می سال جاری میلادی به صورت کامل از افغانستان خارج می‌شوند.

شورای امنیت ووزارت دفاع ملی کشور در واکنش به کاهش سربازان امریکایی در کشور گفته بودند که نیروهای امنیتی افغان توان دفاع از خاک کشور را دارند و در حال حاضر بیش از ۹۶درصد علمیات ضد تروریستی توسط سربازان امنیتی کشور انجام می‌شود.

اساسی، تهیه و ارایهٔ بودجه کار قوهٔ اجرائیه است و پارلمان تنها می‌تواند آن را رد و یا قبول کند. پارلمان جای دولت را از نگاه قانون اساسی گرفته نمی‌تواند.

در عین حال، وزارت مالیه کشور دو روز پیش در واکنش به رد بودجه از سوی مجلس نمایندگان گفت که در طرح بودجه ملی سال ۱۴۰۰تمام معاشات کارکنان خدمات ملکی بر اساس قانون خدمات ملکی و قانون معاشات مقامات عالی‌رتبه که از طرف مجلس نمایندگان کشور تصویب گردیده و نافذ است، اجرا خواهد شد.

همچنین این وزارت تاکید کرد که در پیش‌نویس سند دوم بودجه سال مالی ۱۴۰۰ در کدهای ۹۱ و ۹۲حدود ۶۰۰میلیون افغانی کاهش آمده است.

طبق معلومات وزارت مالیه، بودجه سال مالی۱۴۰۰ را در راستای حفظ اصلاحات در عرصه پلان‌گذاری مالی در مطابقت به معیارهای بین‌المللی، اولویت‌های انکشافی، اصل توازن، رشد اقتصادی پایدار و انکشاف ملی و با درنظرداشت امکانات و محدوده مالی ترتیب نموده است.

می‌باشد.

بر اساس آمار ارایه‌شده، بیشترین قضایا در بخش خشونت علیه

زنان و تخلفات اطفال، اتفاق افتاده است.

از سوی هم، لوی سارنوالی کشور تاکید کرد که در نتیجه اجرائت و رسیدگی به این قضایا، مبلغ ۲۹میلیون و ۸۷۳هزار و ۵۹۳افغانی، بابت جزای نقدی از سوی این ریاست سارنوالی ولایت دایکندی تثبیت و به حساب قطعی دولت واریز گردیده است. همچنان ۲۱میل سلاح مختلف‌النوع، دو حلقه ماین، یک

پایه فلزیاب، دو عراده موتر و ۱۰عراده موترسایکل در قضایای مختلف نیز ضبط گردیده است.

در آخر این اعلامیه آمده که ریاست سارنوالی استیناف دایکندی، ۱۳برنامهٔ آموزشی را در سال مالی۹۹ برای ارتقای ظرفیت کارکنان مسلکی و اداری، برگزار کرده است.

● سفارت فرانسه در کابل حملات هدفمند را در افغانستان محکوم کرده و می‌گوید طالبان باید با آتش بس موافقت کنند. سفارت فرانسه در کابل روز دوشنبه (۲۹جدي) در خبرنامه‌ی، ترور دو قاضی زن را تقيیح کرده و بر توقف خشونت‌ها از سوی طالبان تاکید کرد. در خبرنامه این سفارت آمده است: «ترور دو قاضی زن ستره محکمه به فهرست طولانی قتل‌ها و حملات غیرقابل تحمل هدفمند علیه مردم افغانستان می‌افزاید. این قاتلان باید محاکمه شوند.» سفارت فرانسه در ادامه افزود که طالبان باید خشونت‌ها را متوقف و با آتش بس موافقت کنند. این در حالی است که با شروع دور دوم مذاکرات صلح در دوحه، حملات هدفمند همچنان در سراسر کشور ادامه دارد.

اعدام تروریست‌ها؛ گزینه با اما و اگر بسیار اعدام برای انتقام جویی یا تامین عدالت؟

● سیدمهدی حسینی

● طرح اعدام از سوی امرالله صالح، معاون اول ریاست‌جمهوری، برای عاملین ترورهای هدفمند نگرانی شماری از نهادهای حقوق بشری را برانگیخته است زیرا بر این عقیده هستند که نهادهای عدلی و قضایی از وضعیت جنگی فعلی متأثر شده و ظرفیت لازم برای تامین شفافیت اعدام‌ها را ندارند. در همین حال برخی قانون‌گذاران مجازات اعدام را گزینه‌ی مناسب برای جلوگیری از ترورهای هدفمند و تامین عدالت می‌دانند.

هم‌زمان با مبارزه حکومت علیه ترورهای هدفمند، صالح برای پیروزی در این نبرد، اعمال اشد مجازات یا اعدام را گزینه‌ی مناسب برای جلوگیری از ترورهای زنجیره‌ی پیشنهاد می‌کند. او بحث اجرای اعدام را در نشست برنامه شش‌ونیم صبح روز دوشنبه (۲۹جدي) مطرح کرده و گفت که یکی از راه‌های حل اساسی این معضل، اعدام شماری از بازداشت‌شدگان است تا درس عبرتی برای باقی مجرمین شود.

صالح همچنان می‌گوید که مجرمین علی‌رغم اعتراف به جرایم‌شان، امید دارند که بدون مجازات واقعی رها شوند و این مساله باید حل گردد. یکی از نکات اساسی این خواهد بود که بحث اعدام مجرمین را به جلسه شورای عالی حاکمیت قانون مطرح شود. «تروریستی که دست گیر می‌شود، باید اعدام گردد.»

اما گروه طالبان، در حالی که اظهارات صالح را تلاشی برای سبوتاژ روند صلح می‌دانند، اما تاکید می‌کنند که زندانیان حقوق خاص خود را دارند و کسی نمی‌تواند زندانی سیاسی و جنگی را اعدام کند. طالبان هشدار دادند که اگر زندانیان آن‌ها اعدام شوند، گزینه‌های دیگری روی دست است.

انتقام جویی یا تامین عدالت؟

شماری از اعضای مجلس نمایندگان براین باورند که افغانستان یک کشور اسلامی است و اصل جزا علیه مجرمین، باید مطابق به شریعت اسلامی صورت گیرد. نظیفه ذکی، عضو مجلس به روزنامه راه مدنیت افزود: هرچند مجرمین تا همین چند سال پیش اعدام می‌شدند اما بعداً حکم اعدام به حالت تعلیق درآمد و پس از آن، بر اساس حکم محکمه، اعدام در کود جزا به حبس ابد تعدیل گردید.

این عضو مجلس نمایندگان معتقد است، مجرمانی که اصلاح‌پذیر نیستند و به تکرار مرتکب جرایم می‌شوند، در این راستا با در نظر داشت احکام اسلامی، باید به اعدام محکوم شوند.

به نظر می‌رسد موقف طالبان در قبال اظهارات امرالله صالح، نشان‌دهنده بیشتر شدن حس انتقام‌جویی این گروه در صورت اعدام اعضای وابسته به آن‌ها باشد؛ اما در همین حال بعضی قانون‌گذاران مثل خانم ذکی براین باورند که با تمام این ملاحظات برای حمایت از قربانیان تروریزم هم کاری کرد. «وقتی طالبی که به زبان خودش گفته و اعتراف می‌کند که ۴۱ نفر را تیرباران کرده و این برای همه معلوم است، پس محاکم چه کار کنند؟ وقتی ادعای مستقیم موجود باشد، قانون افغانستان ادعای مستقیم را ارجحیت می‌دهد، وقتی در قانون چنین صراحتی وجود دارد، باید از حق متضررین و مظلومین دفاع شود.»

به گفته این عضو مجلس نمایندگان، طالبان بر کسی ترحم ندارند. این روزها همواره با قتل و کشتار سپری می‌شود، در چنین شرایطی اگر

حاکمیت قانون نباشد و تطبیق نگردد، وضعیت جاری از این بدتر هم خواهد شد. «طالبان اخطار می‌دهند و همین اخطار آن‌ها بوده که میدان را بردند. دولت انعطاف نشان می‌دهد و آن‌ها هشدار می‌دهند، طالبان سرباز امنیتی را اسیر و تیرباران می‌کنند، اما دولت اسیران آن‌ها را نگاه و بعد با ناز و نوازش رها می‌کند. پس عدالت باید تامین شود.»

شماری دیگری از اعضای مجلس نمایندگان با پشتیبانی از روند اجرای اعدام مجرمین می‌گویند: تا زمانی که مجرمین مطابق به قانون اساسی و قوانین نافذ مجازات نشوند، جنایت‌کاران دست از خلق فاجعه برنخواهند

تمام معیارهای ضروری یک محکمه عادلانه در آن مدنظر گرفته شده است. علامه در اجلاس شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد گفته بود که در سال ۲۰۱۸ میلادی از ۲۸ مورد جزای اعدام جلوگیری شده و نیز تا ماه جنوری سال ۲۰۱۹، موارد اعدام تا ۷۰ درصد کاهش یافته است.

در همین حال، فرهاد باپانی رییس اطلاعات اداره امور تنظیم زندان‌ها آمار می‌دهد که هم‌اکنون یک هزار زندانی از سوی محاکم کشور به اشد مجازات (اعدام) محکوم شده‌اند. او همچنان گفت که حکم اعدام اکثر این زندانیان تا هنوز نهایی نشده است.

داشت. «جنایت‌کاران باورشان این است که گویا حکومت ما را به اعدام محکوم نمی‌کند. فکر می‌کنم که در شرایط فعلی ایجاب می‌کند که آن‌چه در قانون پیش‌بینی شده، تطبیق شود.»

میردادخان نجربی، نماینده برحال و رییس پیشین کمیسیون امنیت داخلی مجلس باورمند است که اشد مجازات یا اعدام از قوانین حذف نشده و در عین حال، کود جزا با این‌که مصوبه مجلس را ندارد، ولی جنایت‌کاران قاتلین مردم هستند و مطابق به قانون اعدام شوند.

این عضو مجلس نمایندگان همچنان خاطرنشان کرد که در گذشته، کسانی که محکوم به اعدام بودند، از زندان رها و با آزادی آن‌ها حملات گروه‌های جنایت‌کار نسبت به گذشته چند برابر افزایش یافته است. او تاکید می‌ورزد که در یک کشور معیار میان مردم و دولت، قانون است و هرکسی که جرم می‌کند، باید به جزای اعمال خود برسد.

اعدام در کود جزا

بسیاری از جرایمی که در قانون جزا اعدام پیش‌بینی شده بود اکنون در کود جزا به حبس ابد پیش‌بینی شده است. این مقوله را غلام‌حیدر علامه، معاون لوی سارنوالی در امور تعقیب قضایی در ۲۲همین اجلاس شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد در جنوری سال ۲۰۱۹ بیان کرد.

سال پار، هیاتی از سوی دولت به منظور ارایه گزارش ارتقای حقوق بشر در کشور در نشست شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد اعزام کرده و این نشست در شهر جنیوا کشور سوییس برگزار شده بود.

طبق معلومات لوی سارنوالی، دولت در سال ۲۰۱۸ میلادی، کمیته خاصی را به منظور بررسی قضایی اعدام ایجاد کرده بود تا در این کمیته هر پرونده‌ی که محکومیت اعدام را دارد، بازنگری شود تا اطمینان به دست آید که

با این همه، بر بنیاد آمارها، تا سه سال پیش، ۷۵۰ نفر که محکوم به اعدام بودند، در زندان‌های افغانستان به سر می‌بردند. از سویی هم، شماری از نهادهای حقوق بشری ابراز نگرانی می‌کنند که در شش سال اخیر، مجازات اعدام در سطح بین‌المللی ممنوع شده و هم ادارات بین‌المللی که در این رابطه مبارزه می‌کنند و هم کشورهای جهانی از حکومت افغانستان تقاضا کردند که مجازات اعدام را ممنوع کند.

لعل‌گل لعل، رییس سازمان حقوق بشری افغانستان به روزنامه راه مدنیت گفت، نخست این‌که در موضوع اعدام باید شفاف باشد و نیز نهادهای عدلی و قضایی باید ظرفیت تامین شفافیت در این راستا را داشته باشند. دوم، این نهاد (سازمان حقوق بشری افغانستان) در مورد بسیاری از اعدام‌ها سندی در اختیار دارد که بعضی افراد یا مطلق بی‌گناه بودند یا زیر سن هجده سالگی قرار داشتند. «اسناد به دست داریم و به رییس‌جمهور قبلی رساندیم که برخی افراد بدون کدام موجب به اعدام محکوم شده و اعدام هم تطبیق شد. در زمان حکومت کرزئی، استرزه محکمه فهرستی از اعدامی‌ها را پیشکش کرد که حکم نهایی را به‌خاطر تطبیق اعدام بگیرد و ما اعتراض کردیم که در این فهرست افرادی هستند که زیر سن هجده سال قرار دارند، یا افراد بیگناه شامل است، دوسیه‌هایی را پیدا کردیم که از شفافیت برخوردار نبود.»

او بیان می‌کند که مساله اعدام بسیار حساس است و حق حیاتی را که خداوند یک‌بار داده، دوباره نمی‌دهد. به همین خاطر در مسایل اعدام باید از نهایت احتیاط کار گرفته و شفافیت در آن تضمین شود. او همچنان ابراز نگرانی کرد که نهادهای عدلی و قضایی در وضعیت جنگی از ظرفیت لازم برخوردار نیست که بتواند شفافیت را کاملاً رعایت کنند و بنابراین، نباید با مطرح کردن اعدام علیه مجرمین، احساساتی رفتار نمود.

یادداشت

په لرو پرتو سیمو کې د نجونو د زده کړو پروړاندې شته خنډونه

● خیرمحمد سلطانی

● دا چې ښوونه او روزنه د هر انسان طبیعي حق دی، له دې نعمت څخه افغانې نجونې باید محرومې پاتې نه شي. د بشریت ستر لارښود حضرت محمد هم په دې تېنګار کړی دی چې «تعلیم پر هر مسلمان نارینه او مسلماني ښځې فرض دی.» بل ځای کې یې ویلي چې «د علم طلب وکړئ اگر که په چین کې هم وي»

مور خو لري پسې مزل ونه کړو چې هېواد کې دننه یې هم مخالفت کوو. لکه څرنګه چې هڅه او کوشښ کوو چې زموږ نارینه اولادونه باسواده او د علم په ګاڼه سمبال وي، همدارنګه کورنیو، میندو او پلرونو ته پکار ده چې د خپلو ښځینه اولادونو د زده کړې په باره کې هم جدي و اوسي او په روزنې او پاللو کې یې خپل مسؤلیت ادا کړي.

په ښوونه او روزنه کې چې کومو شیانو ته اړتیا لري په ښه سلوک او کردار یې ورته مهیا کړي. د ښوونې او روزنې ننی سیستم په لرو پرتو سیمو یعنی کلیو او بانډو کې ډېر په سستی روان دی، ځینې سیمې خو بیخي ترې محرومې پاتې دي او په هغو سیمو کې چې نجونې ښوونځیو ته ځي، له ډېرو سختو ستونزو سره لاس او گریوان دي. د بېلګې په توګه غواړم چې ځینو ته یې نغوته وکړم.

● د مسلکي ښځینه ښوونکو نه شتون

پوهنې وزارت ته په کار دی چې په دغسې سیمو یا ولسوالیو کې دارالمعلمین یا الحاقیې د دولسم پاسو ښځینه ښوونکو له پاره ایجاد کړي تر څو د شته ښوونکو ظرفیت لوړ شي. له دولسم ټولګي څخه فارغ ښوونکي لسم، یولسم او دولسم ټولګیو زده کوونکو ته تدریس کول د ښوونې او روزنې په سیستم کې زده کوونکو سره غټ ظلم دی. له ښوونکو څخه چې څوک پوښتنه وکړي چې د زده کوونکو ظرفیت ټیټ دی په څه نه پوهیږي نو بیا درته وايي چې د دوه نیمو روپو خو همدومره ګوره وي. دولت ته په کار دی چې د ښوونکو د معاشاتو د لوړولو په برخه کې اقدام وکړي.

● د درسي موادو نه شتون

درسي توکي لکه کتاب، درسي سلیدونه، په عملي تدریس کې نور لازم مواد لکه لابراتوارونه، کمپیوټر او داسې نور لازم شیان چې زده کوونکي ور څخه په زده کړه کې استفاد کوي د نجونو په ښوونځیو کې هېڅو شته نه، که وي هم مسلکي ښوونکې نه دي موجودې چې له یادو موادو څخه استفاده وکړي.

● د تعمیرونو نه موجودیت

شاگردان د اوري په توده هوا کې بې سر پناه د لمر گرمو وړانګو ته ناست وي او یا په باراني موسمونو کې په ورځو ورځو د زده کوونکو پر مخ ښوونځي تړلي وي.

● ټولنیز محدودیتونه

ځینې کورنۍ له دولسم ټولګي څخه فارغې شوې خوږ یا لور ته اجازه نه ورکوي چې خپلو زده کړو ته دوام ورکړي. ډېرې بیا داسې هم شته چې له شپږم نه تر نهم ټولګي وروسته ورته د نورو زده کړو اجازه نه ورکوي. دې ټولنې او دې محرومې ټولنې ته چې کله په خپلو کورونو کې ښځې خویندې لور ګانې ناروغه شي بیا د یوې ښې ډاکټرې په لټه کې وي دافکر نه کوو چې همدا زموږ ښځینه زده کوونکي دي چې سبا ته ښې ډاکټرانې، تکړه ښوونکې او نرسانې ترې جوړیږي، دې ټولنې بار په خپلو اوږو اخلي او ټولنه کې شته ستونزو ته د پای ټکی ږدي. مور له پکار ده چې خپلو لوڼو ته د ژوند په هر عرصه کې ونډه ورکړو او د زده کړې کوم مسلم حق مو چې ترې اخیستی دی بېرته یې ورکړو. دافغانستان د پوهنې وزارت باندې هم غږ کوو چې په دې برخه کې لا نور ګامونه اوچت کړي. که د خلکو پوهولو له پاره یو عامه پوهاوی ترسره شي چې خپلو نجونو ته ښوونځي ته د تګ اجازه ورکړي مور او هېواد به مو د روښانه راتلونکي شاهدان و اوسو.

که د نړۍ پرمختللو هېوادونو ته څیر شو د پرمختګ لومړۍ عامل یې د ښوونې او روزنې د نهادونو پیاوړي کول وو. ښوونه او روزنه به مو د سیالانو سره سیال کړي. مور خو چې د سیمې او په ځانګړې توګه د ګاونډیو له سیالۍ څخه یې چې وروسته پاتې کړي یوو، دا دلیل لري چې پوهنې ته مو هر وخت نه کلمه کارولې او تېښته مو ترې کړې. نننیو افغان زده کوونکو کې یو ډېره ناوړه پدیده شتون لري هغه دا چې ښوونځي ته تګ ځان سره جبر بولي، یا له ښوونځي څخه تېښته کوي. په دې اړه کورنۍ له خپلو ماشومانو څخه پوښتنه نه کوي او څنګه چې لازمه ده هغسې مو کار نه دی کړی. مور که د نړۍ بې ساري پرمختګ ته وګورو، دا د پوهنې له برکته دی. پوهنه ده چې اونۍ اونۍ مزلونه یې څو ساعتونو ته را لند کړل، سپړ اوسپنه یې په حرکت کړه، همدا پوهنه ده چې نړۍ یې په یو جال کې رانغاړلې، لکه انټرنټ یا فیسبوک چې د انسانانو ډېرو ستونزو ته یې د حل لار پیدا کړه. پوهنه ده چې انساني روڼت یې رامنځته کړ، په ورځني ژوند کې انسانان د موبایل له کارونې څخه څومره مفیده ګټه اخلي او مور په څه باندې لګیا یو یا په یوویستمه سدی کې د ښځو زده کړه راته شرم ښکاري.

دسلیمان لایق شعر را یاد شو چې وايي:

خلکو لاندې تر پښو ستوري سپوږمۍ کړل
دی له دوه مېرو ته ناست دي او شپني کا

«ناخدایان خاک و ریگ»

این رمان یکی از آثار برجسته خورخه آدامو، نویسنده بزرگ برزیلی است. رمان، داستان زندگی پرچالش و مخاطره‌آمیز گروهی از کودکان خیابانی و بی‌سرپرست را روایت می‌کند که در اوایل قرن ۲۰ در باهیا پایتخت برزیل زندگی می‌کنند، آن‌ها از راه دزدی امرار معاش می‌کنند و خود را ناخدایان خاک و ریگ نام‌گذاری می‌کنند، اما هنگامی که یک کمپین عمومی خواستار دستگیری آن‌ها می‌شود، زندگی این کودکان به درامی سوزناک و تکان‌دهنده و مبارزه‌ی برای عشق و آزادی بدل می‌گردد.

از دیگر کارهای برجسته و ترجمه‌شده آدامو می‌توان از رمان «ناخدا خانه است» نام برد.

در ساحل باهیا می‌گویند که وقتی مرد

شجاعی می‌میرد، به ستاره تبدیل می‌شود. این موضوع در مورد زومبی، بالوکاس دافیرا، بیتل و همه مردان شجاع سیاه صدق می‌کند؛ اما هرگز زنی هر چقدر هم که شجاع بود بعد از مرگ ستاره نمی‌شد. برخی مانند روزا پالمیرایون، ماریاکا باچو در کادومبله‌های دوره‌گه قدیس می‌شدند. هیچ کدام از آن‌ها هرگز ستاره نمی‌شدند. پدروبالا به درون آب می‌پرد. نمی‌تواند در میان گریه و زاری در انبار بماند. می‌خواهد با دورا برود، با او در سرزمین راه‌های بی‌انتها بیبوند. شنکان به پیش می‌رود، رد کشتی را دنبال می‌کند، شنا می‌کند و دورا را می‌بیند. دورا همسرش، در مقابلش است و آغوشش را به سمت او گشوده است، شنا می‌کند تا جایی که دیگر توانی ندارد. سپس شناور می‌شود، چشمانش به ستارگان و ماه بزرگ زردرنگی می‌نگرد که در آسمان بالای سرش است.

مرگ چه اهمیتی دارد وقتی در جستجوی محبوب خود هستیم و عشق در انتظارمان می‌گردد؟ تازه چه اهمیتی دارد که منجمان می‌گویند که ستاره دنباله‌داری آن شب از فراز باهیا گذشت؟ چیزی که پدروبالا دید، دورا بود که به یک ستاره تبدیل شده بود و به بهشت می‌رفت. او از همه زنان شجاع‌تر بود. آن قدر شجاع بود که قبل از مرگش، با وجود اینکه هنوز یک کودک بود، خودش را تقدیم عشقش کرد. به همین دلیل هم به ستاره‌ی در آسمان تبدیل شد. ستاره‌ی با گیسوان طلایی بلند، ستاره‌ی که شبیه هیچ ستاره دیگری در شب آرام باهیا نیست.

۱۹ جنوری سالروز تولد پل سزان؛ نقاش برجسته و جریان‌ساز فرانسوی

پل سزان در سال ۱۸۳۹ به دنیا آمد. او از تأثیرگذارترین نقاشان مدرن فرانسوی و همچنین یکی از برجسته‌ترین نقاشان بسادریافتگر محسوب می‌شود. وی آثارش را در کنار آثار نقاشان دریافتگر به نمایش می‌گذاشت. پل سزان از هنرمندان شاخص کشور فرانسه بود که روی هنرمندان و جنبش‌های هنری قرن بیستم مانند کوبیزم تأثیر زیادی داشت. این نقاش فرانسوی یکی از بزرگ‌ترین هنرمندان پست امپرسیونیسم بود که کارها و ایده‌هایش روی توسعه زیبایی‌شناسی بسیاری از هنرمندان و جنبش‌های قرن بیستم به ویژه کوبیزم تأثیرگذار بود. هنر سزان در زمان حیاتش مورد بدفهمی عموم واقع شد و آن را بی‌اعتبار می‌دانستند. کار او منشعب از گرایشات و آثار امپرسیونیست‌ها بود و در نهایت وی با پافشاری روی بیان شخصی و تمامیت خود نقاشی بدون توجه به موضوع، تمام ارزش‌های سنتی نقاشی قرن نوزدهم را زیر سوال برد. پل سزان: «وقتی می‌خواهم هنر را قضاوت کنم، نقاشی‌هایم را در کنار چیزی که خدا خالق آن است همانند گل یا درخت می‌گذارم؛ اگر با هم تناقض داشته باشند، آنگاه نقاشی من دیگر هنر نیست.»

مدیت

madanyatdaily.com

فرهنگ

۴ سال دهم • شماره ۶۸۵ • سه‌شنبه ۳۰ جدی ۱۳۹۹

پل سزان؛ پدر تمام نقاشان

رویکرد سزان به موضوعات به ویژه در خصوص فضا؛ پایه و اساس کاوش‌های بعدی پیکاسو و هنرمندان دیگر با کوبیزم بود

گردآورنده صفحه: نجمه رسا

سزان پسر یک خانوادۀ بورژوا بود. او در کالج پوربون تحصیلات کلاسیکش را گذراند و در سال ۱۸۵۸ تحت برنامه پدرش که یک بانک‌دار موفق بود و می‌خواست پسرش نیز وارد این حرفه شود، به مدرسه حقوق رفت.

او هیچ علاقه‌ی به حقوق نداشت و از سن پایین تصمیم گرفته بود نوعی حرفه هنری را دنبال کند. سزان بعد از دو سال پی‌گیری برنامه پدرش، با حمایت و درخواست‌های مکرر مادرش این اجازه را یافت که برای تحصیل نقاشی به پاریس برود.

اولین اقامت سزان در پاریس تنها پنج ماه به طول انجامید. بی‌ثباتی شخصیتی او باعث شد بعد از دیدن توانمندی تکنیکال سایر دانشجویان آکادمی سوییس، دچار افسردگی جدی شود. تنها دلیل اقامت او به مدت پنج ماه، تشویق‌های نویسنده معروف «امیل زولا» بود که در کالج، میان او و سزان دوستی عمیقی شکل گرفته بود. سزان پس از آن‌که به زادگاه خود بازگشت، خود را راضی به کار کردن در بانک پدرش کرد اما بعد از یک سال دوباره به پاریس قدم گذاشت و این بار هدف محکمی برای ماندن داشت. در طی این دوره آموزشی از سال ۱۸۵۸ تا ۱۸۷۲، سزان بارها به شهر خود سفر کرد.

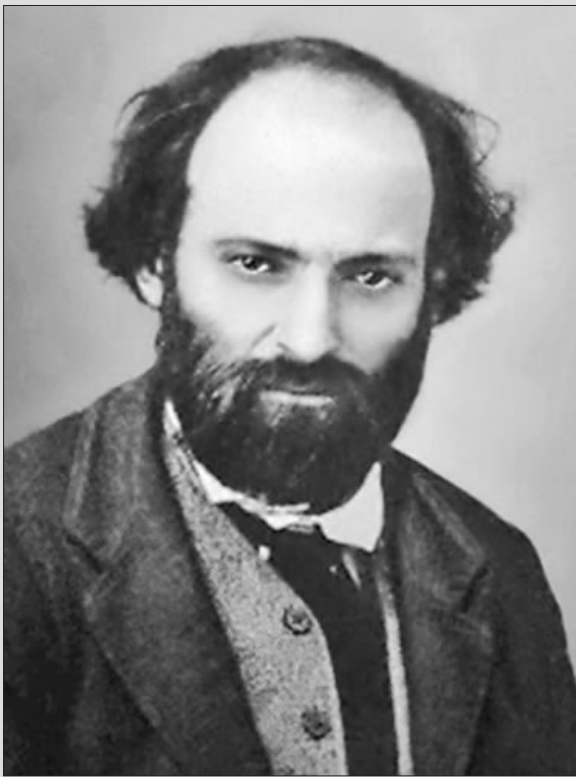
اوایل دهه ۱۸۶۰ دوره مهمی از فعالیت‌های ادبی و هنری پاریس بود. درگیری بین نقاشان ریالیست به رهبری گوستاو کوربه (Gustave Courbet) و آکادمی بوزار به اوج خود رسیده بود و چون این آکادمی تنها نقاشی‌های به سبک نیکلاسیک و رمانتیک را به رسمیت می‌شناخت، سبک آن‌ها در بین عموم مردم نیز پذیرفته نمی‌شد.

در سال ۱۸۶۳ امپراطور ناپلیون سوم دستور افتتاح «سالون مطرودین» را داد تا نزاع‌های رو به رشد دایره‌های هنری را کنترل کند. آثار این هنرمندان مطرود تقریباً به‌طور کل توسط منتقدان محکوم شد و همین امر باعث انسجام و وحدت روح انقلابی این نقاشان گشت. سزان که سلیقه‌اش خیلی زود از هنر آکادمیک تغیر کرده بود، با برجسته‌ترین اعضای این گروه همچون ادوارد مانه، کامی پیسارو، کلود مونه، پیر-آگوست رنوار و ادگار دگا ارتباط پیدا کرد. بیشتر این هنرمندان در دهه ۲۰ زندگی خود به‌سر می‌بردند و مشغول شکل دادن به سبک‌های شخصی‌شان بودند. دوستی سزان با سایر هنرمندان در ابتدا به خاطر حساسیت‌های او، پر رویی‌هایش، خجالتی بودن زیاد و خلق و خوی متغیرش، به‌سختی جلو می‌رفت. با این وجود او تحت تأثیر روح انقلابی آن‌ها قرار گرفته بود و سعی می‌کرد تأثیرات کوربه که در برخورد غیرحسی با موضوعات معمول پیشگام بود را با تأثیرات نقاش رمانتیک «اوژن دلاکروا» که ترکیب‌بندی‌ها و تأکیدش روی رنگ شهرت داشت، ترکیب کند.

میراث سزان چه بود؟

اگرچه علاقه منتقدان و پذیرش عمومی در دهه آخر فعالیت هنری سزان به سراغش آمد، اما تلاش بی‌گیر او برای درک منطقی ساختار صورتی اشیا که در ورای جلوه ظاهر نهفته است همیشه تحسین دوستان و همکارانش را برمی‌انگیخت.

آرزوی سزان مبنی بر این که آثارش شکلی از آموزش را برای هنرمندان آینده فراهم کند هنگامی برآورده شد که تعدادی از هنرمندان مهم آثار او را خریداری کردند که شامل پل گوگن، پابلو

پیکاسو، پیر بنار، کازیمیر مالویچ، هنری ماتیس و مارسل دوشان می‌شد.

در سال ۱۹۰۷ در پاریس نمایشی از گذشته آثار او که در سالون دوتان (Salon d'Automne) با ۵۶ تابلوی نقاشی برگزار شد تحسین قابل‌توجهی را برانگیخت. در همان سال پیکاسو تابلوی دوشیزگان آوینیون را خلق کرد که به وضوح از کار پیش‌گامانه حمام‌کننده‌های سزان الهام گرفته بود.

در واقع رویکرد سزان به موضوعات به ویژه جستجوهای او در خصوص فضا، پایه و اساس کاوش‌های بعدی پیکاسو و هنرمندان دیگر با کوبیزم را بنا کرد؛ در عین حال بررسی‌های او در خصوص رنگ و ضربه قلم در دهه اول قرن بیستم بر ماتیس و سایر هنرمندان فوویست تأثیر گذاشت.

پس از گذشت سال‌ها، اقبال عمومی نسبت به آثار سزان شکل گرفت و سزان اکنون به عنوان مهم‌ترین هنرمندی شناخته می‌شود که پیش‌تاز

انتزاع‌سوری در نقاشی قرن بیستم بود؛ چنان‌که او نوعی از زبان بصری را توسعه داد که بین تحلیل و احساس و بین ساختارگرایی و شاعرانگی تعادل برقرار کرد.

پابلو پیکاسو با بیان این که «وی پدر همه ماست» دقیق‌ترین و موجزترین ارزیابی از نقش پل سزان و تأثیر او در نسل‌های آینده هنرمندان انجام داد.

وقتی قرن نوزدهم رو به پایان بود، هنر سزان به لحاظ عمقی رو به رشد بود و غنای رنگی و مهارت ترکیب‌بندی‌اش نیز به سطح قابل ملاحظه‌ی رسید. او خود را قادر به خلق نگاهی جدید می‌دید. از سال ۱۸۹۰ تا ۱۹۰۵، او شاهکارهای متعددی را کشید. او خود را به تمامی وقف کارش کرده بود و البته به خاطر کند بودنش در نقاشی زمان زیادی را صرف این کار می‌کرد.

سزان همیشه در برقراری ارتباط با مردم مشکل داشت و به خاطر مرگ مادرش در سال ۱۸۹۷ نیز عمیقاً غمگین بود و بعد از آن رفته‌رفته از همسر و دوستان قدیمی‌اش فاصله گرفت. با ورود به قرن جدید شهرت او بیشتر شد و به خاطر اینکه کمتر کسی او را می‌دید، چیزی شبیه به یک چهره افسانه‌ی شده بود. آخرین دوره کاری سزان، حاصل مدیتیشن عمیق او در تنهایی، به درجه‌ی بالا از تغزل دست یافت. او اعتقاد داشت «منظره، انسان می‌شود، شیوه فکری می‌شود، منظره موجودی زنده در درون من می‌شود.»

سزان سال‌های زیادی از دیابت رنج می‌برد و این بیماری در سال‌های آخر عمرش جدی‌تر شده بود. در اکتوبر سال ۱۹۰۶ او به هنگام کار کردن در فضای باز دچار زکام شدید شد و چند روز بعد در زادگاهش درگذشت و در همان‌جا دفن شد.

از هرات تا استانبول

عادلۀ زمانی

● آخرین کتابی که از «الیف شافاک» خوانده‌ام را می‌بندم و روی میز می‌گذارم. تا مدت‌ها بعد از تمام کردن یک کتاب، در جهان آن کتاب غرق می‌شوم. اصلاً شاید به همین علت کتاب می‌خوانم. شاید دنبال یک تبعید خودخواسته میان داستان‌های خفته، در دل کتاب‌ها هستم. بعد از خواندن یک کتاب، تا مدت‌ها یا حالم خوب است یا بد؛ همه‌چیز بستگی به آن داستان دارد.

در کتاب‌های الیف یک عنصر خاص وجود دارد، عنصری که به نظر می‌رسد او هرکجای دنیا باشد، آن را با خود حمل می‌کند. شهری وجود دارد که او به آن سخت وفادار است؛ استانبول! همیشه چنان از استانبول می‌نویسد، آن را توصیف می‌کند و وصف آن شهر هزار ملت را به گوهر سخن می‌آراید که ندیده دل‌بسته آن شهر با تمام خوب‌بودش می‌شوی؛ اما از شماچه‌پنهان، بعد از خواندن استانبول‌نویسی‌های الیف، من کمی، البته فقط کمی به او حسودی می‌کنم. شاید به این علت که شهری ندارم تا مثل الیف برایش بنویسم و دیگران را شیفته آن کنم؛ البته نه که شهر نداشته باشم؛ شهر دارم، کشور دارم، از قدیمی‌ترین و خاص‌ترین‌های جهان را هم دارم، ولی چیزی هست که شهر مرا مدت‌ها پیش از من دزدید. جنگ؛ شهری که می‌توانست مال من باشد را از من و هزاران آدم دیگر، سخت بی‌رحمانه ربود.

شهر من هرات است. در آن متولد نشدم و در آن به مکتب نرفتم؛ حتی پدرم هم نتوانست درسش را در آن به اتمام برساند. صبحی که با کتاب‌هایش به مکتب برگشت، دید آن را آتش زده‌اند و معلمش، آه! بله معلم باسواد و مهربان مکتبش را افراد ناشناس به قتل رسانده بودند. این بود که مجبور شد مهاجرت کند. او مجبور شد از میان دود و آتش مکتبی سوخته و شهری خون‌آلود بگذرد و مهاجر شود.

پس من هم هرگز فرصت بازی کردن در کوچه‌هایش یا رفتن به دانشگاه‌هایش را پیدا نکردم؛ البته که کودکی کردم، درس خواندم به دانشگاه رفتم و شغل و وظیفه به دست آوردم؛ اما همیشه یک خلاء مرا متأثر می‌کرد که هیچ کدام این کارها را در شهری که مال من بود انجام ندادم.

الیف در کتابی از کتاب‌هایش صرفاً به معرفی آثار درخشان معماری استانبولش می‌پردازد. باوجود این که نویسنده‌ی قهار است، اما می‌توانی در بعضی خط‌هایش لذت توصیف شهرش را به خوبی مزه‌مزه کنی. من نیز حین خواندن آن کتاب، مدام به این فکر می‌کردم که چرا نمی‌توانم بناهای باستانی هرات را آن‌گونه که درخشان و خیره‌کننده است، به جهان نشان دهم؟ حالا به من بگو آیا حق ندارم برای این که هرات را لمس نکردم به الیف و استانبولش حسادت کنم؟

در یک جهان موازی، جنگی وجود نخواهد داشت. من در هرات به دنیا خواهم آمد و در شهری که هیچ سرک خرابی ندارد، با لباس فورم زیبایی به مکتب خواهم رفت؛ درحالی که دختران جوان زیبا و سرزنده، سرمعلم آن مکتب‌های پیشرفته هستند. در سال‌های جوانی پس از اتمام ساعات درسی با دوستانم به کافه‌های زیبای هرات سر خواهم زد، جایی که براساس معماری سال‌های دور هرات معیار شده است و نمازدیگرها (بعدازظهرها)، فنجان‌های قهوه و چای سبز در آن پر و خالی می‌شود.

ما درمورد آخرین اتفاقات خوب کشورمان حرف خواهیم زد و برنامه سفرهای دسته‌جمعی به ننگرهار، بامیان، قندهار یا بلخ را خواهیم ریخت.

توریست‌های بسیاری از ممالک مختلف دنیا در آن اطراف می‌چرخند و از فروشندگان، صنایع‌دستی می‌خرند، درحالی که هیچ‌کس نه تعصب را می‌شناسد و نه هیچ دو فردی بر سر برتری سیاستمداران غرق در فساد باهم می‌جنگند.

در یک جهان موازی، مردم شهر گمشده من می‌توانند قهرمان‌های خوشحال رمان‌های بسیاری باشند. لزومی ندارد که همیشه‌های جنگ‌زده مسابقات عکاسی باقی بمانند. در یک جهان موازی من قادر هستم آن قدر از زیبایی‌های هرات و کوچه‌هایش بنویسم که شاید دیگر کسی عاشق استانبول نشود، شاید!

مقاصد گردشگری ناشناخته در جهان؛ بعد از کرونا کجا برویم؟

● براساس آمارها، ورود گردشگران به مقاصد توریستی جهان بین ماه‌های جنوری تا اکتوبر سال ۲۰۲۰ میلادی به دلیل همه‌گیری کووید-۱۹ به طور اوسط ۷۲ درصد کاهش داشت و اکنون در آغاز سال ۲۰۲۱ نیز بسیاری از مردم جهان همچنان از ترس کرونا یا به دلیل قرنطینه و محدودیت‌های دیگر امکان سفر ندارند. صنعت گردشگری در تمام مقاصد توریستی جهان به شدت تحت تاثیر همه‌گیری قرار گرفته، اما آن دسته از کشورها و مناطقی که عمده درآمد ناخالص‌شان به گردشگری بستگی دارد، طبعاً از این رویداد آسیب بسیار بیشتری دیده‌اند. بعد از کرونا به کدام‌شان سفر کنیم؟ اروپای پنهان، مکان‌های گردشگری جایگزین در اسپانیا، کرواسی؛ تاجیکستان‌های امتداد ساحل دالماسی، مونت‌نگرو؛ اسکی متفاوت و مناظر بکر، آسیا و اقیانوس آرام را دریابید. گردشگری در فیجی، فیلیپین؛ جزایر پنهان... مناطق است که بیشتر گردشگران جهان را به خودش اختصاص داده است.

۵

madanyatdaily.com

گزارش

سال دهم • شماره ۶۸۵ • سه‌شنبه ۳۰ جدی ۱۳۹۹

مدیت

زندگی در کف دست؛ نان جوگی‌ها میان خطوط دستان دیگران

شمیم فروتن

کف این حرف‌ها خرافاتی بیش نیست؛ ولی بازهم آینده خود را در انواع فال‌بینی‌ها و کف‌شناسی‌ها جستجو می‌کنند.

باور داشتن به این خرافات عواقب ناخوشایندی را سبب شده و هم باعث پراکندگی ذهنی و روانی می‌شود.

این عمل از لحاظ علمی قابل درک نبوده و مردم نباید آینده خود را نزد این چنین اشخاص جستجو کنند، آن‌ها باید بدانند که آینده در دست خودشان است و فقط آن‌ها می‌توانند با کوشش و تلاش، آینده خوبی را برای خود رقم بزنند.

استاد نیک‌بین می‌گوید: اگر کف‌شناسی به‌عنوان یک شغل رسمی مطرح می‌بود، جوگی‌ها برای خودشان جاهای مخصوصی را انتخاب می‌کردند؛ اما از اینکه این کار، بیشتر جنبه تفریحی دارد، آن‌ها بیشتر مکان‌هایی را انتخاب می‌کنند که خانم‌ها در آن در رفت‌وآمد باشند، با آن که مشتریان آن‌ها می‌توانند از قشرهای مختلف جامعه باشند؛ اما بیشتر زنان به حرف‌های آن‌ها اعتماد می‌کنند؛ زیرا زنان بیش از مردان از سواد محروم بوده‌اند.

استاد نیک‌بین می‌افزاید: هرقدر سطح سواد بالا برده شود، مردم کمتر به این خرافات باور پیدا می‌کنند. عارف عرفانی، از ملاامان مسجد درباره غیب‌گویی می‌گوید: کف‌شناسی (غیب‌گویی) از نظر اسلام قابل تایید نیست. کف‌شناسان که غیب‌گویی می‌کنند، در حقیقت کسانی هستند که آینده مردم را به بازی گرفته و باعث تزلزل باورهای دینی در نزد آن‌ها می‌شوند.

در ماده ۹۱۴ کد جزای افغانستان آمده است: اشخاصی که به‌منظور به دست آوردن پول یا منفعت از مردم، کف‌شناسی، جادوگری، رمالی، پیش‌گویی، جن‌گیری، بخت‌گشایی، تعویض‌نویسی و سایر اعمال مشابه را انجام داده و یا مکانی را به اهداف فوق‌الذکر تخصیص می‌دهند، به جزای نقدی از ده‌هزار تا سی‌هزار افغانی محکوم می‌شوند. استاد نیک‌بین می‌گوید: جزای نقدی

- شمیم جان، خواستگار هم از بیگانه‌دانشی، هم از خودگی؛ اما قبول دلت نشد.

- شمیم جان، تو یک کلان ده بین خانه داری که گاهی به گفتش هستی و گاهی به گفتش نیستی.

- لشکرا می‌گه مکتب خواندی؛ اما ده سر نرساندی، حالی بگو مکتب‌ت ده سر رساندی یا نرساندی؟

من در پاسخ می‌گویم: بله، ده سر رساندم.

- شمیم جان، مه هم می‌گم د سر رساندی، حالی ده رشته طب هستی.

- شمیم جان، مه می‌گم وظیفه دولتی داری، لشکرا می‌گه وظیفه شخصی داری؛ اما هر چه هست، گاهی به وظیفه‌ات دلگرمی، گاهی به وظیفه‌ات دلسردی.

- شمیم جان، انشاءالله به مقصدت می‌رسی، بخت بلند داری، آخر ده بیگانه می‌شی، سفر ترکیه داری.

- نظر مردم سرت است، متوجه جانت باش.

من که به همین بهانه می‌خواستم با وی گفتگو داشته باشم، درباره نام و کسب‌وکارش پرس‌وپال کردم. او که خودش را انیس‌گل از قوم «مگت» معرفی می‌کند، می‌گوید: ۷۷پشت ما، ای کاره انجام داده، ما هم ادامه می‌تیم، ما فال‌بین‌شدگی نیستیم، فال‌بینی ده پشت ما هست.

انیس‌گل که از سن ۱۷سالگی به فال‌بینی شروع کرده، می‌گوید: مه شکر خدا عاروسی کدیم، شوهرم هیچ با ای کارا غرض نداره، از ما مردم اینمی رواج ما است، کسب‌وکار ما است، ای کسب خدا به ما داده و ما باید ادامه بتیم. او می‌افزاید: به ای کار کمر ما بسته می‌شه، بعد ازو با جن و جنیبات گرفتار می‌شیم، ما پیر داریم، اگه پیر ما کمر ماره بسته نکنه ما اجازه این کار ره نداریم؛ اما وقتی کمر ما به ای کار بسته شوه، زندگی ما تغییر می‌کنه و ای کار مادام‌العمر می‌شه، وقتی به ای کار شروع کنی، دگه از فکرت دور کده نمی‌تانی؛ چون جن و جنیبات کتی آدم گد می‌شه، مه که به ای کار شدم؛ اما دوست ندارم کسی از

برای کسانی که این کار را انجام می‌دهند، نمی‌تواند راه‌حل درستی باشد.

جوگی‌ها که قشر محروم اجتماع هستند و هیچ ملکیت و شغل درستی در دسترس ندارند، مجبور می‌شوند که به هرکاری دست بزنند. وظیفه حکومت است که در مقابل تمام شهروندان مسوولیت‌پذیر بوده و زمینه کار را برای تمام شهروندان فراهم کند تا مانع کارهایی شود که موجب شکل‌گیری باورهای غلط در جامعه می‌شود.

خانواده‌ام ای کار مه ادامه بته؛ بخاطر که ای کار خیلی جنجالا داره و آدم از طرف مردم زیاد آزار و اذیت می‌شه.

احمدضیا نیک‌بین، جامعه‌شناس درباره به این موضوع می‌گوید: این که آینده ما چطور خواهد شد و چه اتفاقی خواهد افتاد، یک دغدغه ذهنی است. میل انسان‌ها به دانستن آینده و آنچه که از آن بی‌خبرند، از گذشته تا امروز برای‌شان کشش عجیبی داشته است؛ با آنکه اکثریت مردم در حال حاضر می‌دانند

● فال‌بینی و کف‌شناسی که بعد از ظهور اسلام در ولایت‌های مختلف (بیشتر توسط جوگی‌ها) ادامه یافت، تاکنون رواج دارد.

برای این که یک کف‌شناس جوگی را از نزدیک ملاقات کنم، به زیارتگاه «کارت‌ه سخی» رفتم و کف‌شناسی (جوگی) را در میان انبوهی از زنان و دختران پیدا کردم که با لباس گل‌آلود و چرکین روی یکی از قبرها چهارزانو نشسته و مشغول فال‌بینی است.

نوبت که به دختر وسطی رسید، دستش را به‌سوی جوگی دراز کرد، جوگی با هشدار از او پرسید: پولت کجاست؟ «پول را کف دستت بگذار تا لشکرا (جنیبات) فالته راست بگویم!» او با عجله بیست افغانی را از دست کولش بیرون کشید و کف دست جوگی گذاشت و آنگاه جوگی بعد از پرسیدن نام او، شروع به فال دیدن کرد.

- زهرا جان! فالته، آخرین عاقبتته، طلب مقصدته ...

- زهرا جان! مدام پیاز خام نخور، سرت ورداشت نداره، خیرات و مرده‌خانه نخور، استخوانت بالا نمی‌تانه.

- زهرا جان! عمه‌ات بود، کاکایت بود یک وقت آرزوته کد، می‌خواست عاروست کنه از اونا شدی یا نشدی؟

زهرا در جواب می‌گوید:

- نه، نشدم.

- زهرا جان! نه د خودگی شدی، نه د بیگانه، اما لشکرا (جنیبات) می‌گه د بیگانه شدی، اول به خوشی شدی، آخر به جگرخونی شدی، خدا ازت راضی شد، بنده ازت ناراضی شد. - زهرا جان! از نظر مردم جوگی، به نظر خودت ناجوری؛ لشکرا می‌گه از اولاد طاقی، حالا تو بگو لشکرا راست میگن یا نی؟

زهرا در پاسخ می‌گوید: نه، مه هیچ اولاد ندارم. زهرا جان! از عاروسی‌ات یک سال شده، از خاطر اولاد به داکتر و ملا مراجعه کدی یا نکدی؟ مه می‌گم مراجعه کدی، لشکرا می‌گه نکدی؟

زهرا می‌گوید: نی نکدیم.

زهرا جان! بسیار ساده استی، دوست و دشمن نمی‌شناسی، د آینده چهار اولاد میاری، دو سفر خارجی داری، توکل ته به خدا کو، دشمناته روسیاه کو.

زهرا که واقعاً حرف‌های جوگی را قبول کرده بود، اصرار می‌کرد و می‌گفت: بی‌بی‌جان! سفرم د چه وقت است؟

جوگی وقتی متوجه شد که من روبرویش ایستاده‌ام، برایم گفت: دختر جان، تو اینجه چه می‌کنی؟

گفتم: می‌خواهم فالم را ببینی.

جوگی با چشمان گودرفته‌اش به طرفم نگاه عمیقی انداخت و گفت: تو خو یک نفر استی، از یک نفر فال نمی‌بینم، اگه چهار نفر دگه هم بیاری باز فالته می‌بینم.

من که پول بیشتر برایش پیشنهاد کردم، راضی شد فالم را ببیند.

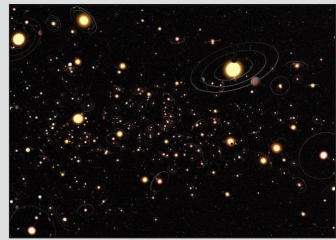
وقتی پول را کف دستم گذاشتم، شروع به فال‌بینی کرد.

- شمیم جان، فالته، شمیم جان زبان تیز داره؛ اما دل رحم داره.

- شمیم جان، اگه دلش بگیره کاسه ره به چمچه و چمچه ره به کاسه می‌زنه، شمیم جان مه می‌گم نامزد هستی، لشکرا می‌گه نامزد نیستی، حالی بگو نامزد هستی یا نیستی؟

من در پاسخ می‌گویم: نه نیستم.

کشف یک ابرزمین سنگی در اطراف ستاره‌ی قدیمی کهکشانی راه شیری

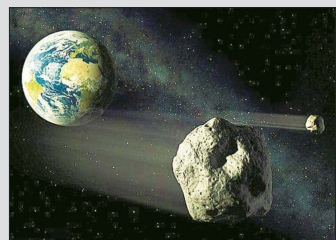
● ستاره‌شناسان موفق به کشف ابرزمین (سیاره فراخورشیدی) جدیدی در کهکشانی راه شیری شدند که حدود دو برابر زمین بوده و کثافت آن نیز سه برابر سیاره ماست. استفان

کین، فزیکدان دانشگاه کالیفرنیا دربار این سیاره فراخورشیدی می‌گوید: سیاره TOI-561b طی ۱۲ ساعت یکبار دور ستاره خود می‌چرخد.

ستاره‌های این سیاره نیز در واقع گروهی از ستاره‌های نادر هستند که نام دیسک ضخیم کهکشانی بر آن‌ها گذاشته شده است. علت نادر بودن آن نیز مربوط به عناصر سنگین کم‌تری مانند منیزیم و آهن است که آن را از نظر کیمیای متفاوت کرده است. دمای این ابرزمین به‌علت نزدیکی به ستاره خود بسیار بالا است و به بیش از ۱۷۰۰ درجه سلسیوس می‌رسد.

باوجود جرم، بیشتر تراکم آن با زمین برابر است و این موضوع موجب تعجب ستاره‌شناسان شده است. به همین دلیل آن را یک سیاره قدیمی در کهکشانی راه شیری دانسته‌اند. ستاره‌شناسان معتقدند سیاره TOI-561b عمری حدود ده میلیارد سال دارد؛ زیرا تراکم پایین آن نشان از سن بیشتر آن دارد.

روز اول سال ۱۴۰۰ یک سیاره از کنار زمین عبور خواهد کرد

● مدیر انجمن نجوم آماتوری ایران اعلام کرد که در روز اول نوروز امسال یک سیاره‌ی به نام ۲۰۰۱FO۳۲ از کنار زمین عبور خواهد کرد. سیاره ۲۰۰۱FO۳۲

بزرگ‌ترین سیاره عبوری از کنار زمین خواهد بود که از فاصله ۵برابری ماه تا زمین و با سرعت زیاد گذر خواهد کرد. ستاره‌شناسان سرعت حرکت این سیاره را بسیار سریع عنوان کرده‌اند، به طوری که رصد آن تنها از طریق تلسکوپ و فقط جابجایی آن قابل تشخیص خواهد بود.

وی اعلام کرد که قطر این سیاره یک کیلومتر است و امکان برخورد آن با زمین وجود دارد؛ اما سریع‌ترین سیاره عبوری از کنار زمین محسوب خواهد شد.

سرعت حرکت زمین به دور خورشید ۳۰ کیلومتر در ثانیه است؛ اما این سیاره ۳۴.۴ کیلومتر در ثانیه حرکت خواهد کرد. اولین سیاره شناخته‌شده در سال ۱۸۰۱ توسط یک ستاره‌شناس ایتالیایی شناسایی شد و از آن زمان تاکنون سیاره‌های دورتر به‌عنوان اجرام ورنپتوننی نام‌گذاری شده‌اند.

«اپل» در حال تست سیستم خنک‌کننده محفظه بخار برای گوشی‌های آیفون است

● یک تحلیلگر معروف اپل عنوان کرد که این شرکت قصد دارد برای گوشی‌های آیفون نسل جدید از سیستم خنک‌کننده پیشرفته‌ی استفاده کند. احتمالاً اپل در گوشی‌های جدید

آیفون از سیستم‌های پیشرفته خنک‌کننده استفاده خواهد کرد. «مینگ‌چی کو» عنوان کرد که احتمالاً آیفون‌های ۱۳ اپل با این فناوری جدید عرضه خواهند شد. معمولاً گرم‌شدن بیش‌ازحد گوشی به دلیل بار زیاد چیبست اتفاق می‌افتد.

در سیستم جدید اپل، محفظه بخار، از بخار آب یا مایع دیگر در اثر گرما پر می‌شود. از طرفی این حرارت از طریق شاسی گوشی خارج شده و این سیستم باعث خنک شدن دستگاه خواهد شد. در این چرخه سیستم خنک‌کننده، بخار تولیدشده را مجدداً به حالت مایع درمی‌آورد. دلیل استفاده نکردن از این سیستم خنک‌کننده در آیفون‌های فعلی، عدم موفقیت آن و تطابق با استانداردهای اپل بوده است؛ اما احتمالاً در آینده گوشی‌های پرچم‌دار این شرکت به سیستم خنک‌کننده محفظه بخار مجهز خواهد شد. کومعتقد است این فناوری برای تمام گوشی‌های ۵G ضروری است؛ زیرا فناوری ۵G باعث گرم شدن گوشی‌های نسل جدید خواهد شد. پیش از این گوشی‌های سامسونگ، ریزر و ال‌جی نیز از این سیستم برای خنک‌شدن استفاده کرده بودند.

فیل‌های عظیم‌الجثه که منقرض شدند

● ماموت (نام علمی: Mammuthus) گونه‌ی از پستانداران گیاه‌خوار بزرگ و منقرض‌شده از خانواده فیل است. ماموت در آغاز دور پلیوسن در حدود ۵ میلیون سال پیش به وجود آمد و تا حدود ۴۰۰۰ سال پیش نیز توانست به بقای خود ادامه دهد. ماموت در امریکای شمالی، اروپا و شمال آسیا همانند سبیری می‌زیسته و بدنش از موهای بلند پوشیده بوده و عاج دراز و پیچ‌داری داشته است.

مادanyatdaily.com

معلومات

۶ سال دهم ● شماره ۶۸۵ ● سه‌شنبه ۳۰ جدی ۱۳۹۹

ماموت؛ پدرکلان فیل‌های امروزی

ضمن آن‌که این کار را راحت‌تر و ارزان‌تر از سایر روش‌ها انجام خواهد داد (می‌توانید این کار را کار با بخش « پیدا کردن — جایگزین» در ویراستار متن کمپیوترتان مقایسه کنید).

چرخ و همفکران او می‌گویند که این کار در خصوص ایجاد پارک سرگرمی ماموت‌ها نیست. امید هست که این فیل‌های آسیایی با توانایی تحمل سرما، بتوانند در بخش‌های گسترده توندراها و تایگاها در اوراسیا و امریکای شمالی ساکن شوند. به عقیده دانشمندان، این پروژه اولاً می‌تواند از تهدید به انقراض فیل‌های آسیایی جلوگیری کند که بدین ترتیب زیستگاه‌های آن‌ها را گسترش خواهد داد. ثانیاً ظهور ماموت‌ها در توندرا به گفته این دانشمند به احیای مراتع باستانی در این منطقه وسیع کمک می‌کند؛ در واقع همراه با بازگشت این حیوانات عظیم‌الجثه و بهبود اکوسیستم محلی اتفاق می‌افتد.

● دانشمندان می‌توانند دوباره ماموت‌ها را زنده کنند؟ دانشمندان روسی امیدوارند با استفاده از پوست کشف‌شده از یک ماموت پشمی، بتوانند بار دیگر نسل ماموت که حیوانی منقرض‌شده به حساب می‌آید را زنده کنند.

پوست این حیوان در جزایر لیاخوفسکی پیدا شده و محققان اکنون در جستجوی سلول زنده در پوست این ماموت هستند تا بتوانند از آن‌ها برای احیای احتمالی این حیوان استفاده کنند. محققان روسی تحقیقات خود را در این زمینه گسترش داده‌اند. در این پروژه که در آزمایشگاه شبیه‌سازی روسیه صورت می‌گیرد، دانشمندان کوریای جنوبی هم در حال همکاری با محققان روسی هستند. به گفته روس‌ها، محققان کوریای جنوبی اعتقاد دارند که پوست پیدا شده، بهترین وسیله برای احتمال شبیه‌سازی ماموت‌ها با استفاده از کشف سلول‌های زنده است.

دانشمندان در امریکا نیز برای احیای نوعی کیوتو وحشی تلاش می‌کنند که یک گونه منقرض‌شده از تیره کیوتوها در امریکای شمالی است و زمانی فراوان‌ترین گونه پرنده در امریکای شمالی یا احتمالاً در جهان بوده است. همین‌طور سعی دارند باقرقره می‌سی‌سی‌پی، پرنده بزرگی از خانواده باقرقره‌ی‌بیان اروپا را احیا کند که در نیوانگلند زندگی می‌کرد و در سال ۱۳۱۱ شمسی/۱۹۳۲ میلادی منقرض شده بود..

در انگلستان دانشمندان در حال بررسی امکان احیای گونه‌ی از پرندگان بی‌پرواز به نام ماهیگیری بزرگ هستند که اواخر قرن نوزدهم میلادی منقرض شد. در آفریقای جنوبی هم منقرض‌شده آفریقای تحت بررسی قرار دارد.

همچنین در کره‌جنوبی، ژاپن و ایالات متحده سه تیم جداگانه در حال رقابت هستند تا نماد جانوران عصر یخبندان، یعنی ماموت پشمی را احیا کنند.

پروفسور جرج چرچ از دانشکده طبی هاروارد نیز به دنبال احیای ماموت یا فیل پشمی بزرگ از طریق ویرایش ژن‌های ماموت در ژن‌های فیل است..

● آیا حیوانات احیاشده مانند حیوانات اولیه خواهند بود؟

خیر، گونه‌هایی که احیا می‌شوند به هیچ‌وجه به طور کامل شبیه حیوانات منقرض‌شده نخواهند بود. برای مثال، اگر چرچ موفق به انجام کاری که در تلاش برای انجام آن است، بشود؛ یک ماموت واقعی ایجاد نخواهد شد. بل حیوانی که ایجاد می‌شود فیلی است که بخش‌هایی از دی‌ان‌ای آن به شکل گزینش‌شده با دی‌ان‌ای ماموت جایگزین شده‌اند. این حیوان، حیوانی پشمالو با لایه ضخیمی از چربی بدنی عایق گرما و هموگلوبینی است که می‌تواند در دماهای زیر صفر اکسیژن را در بدن حمل کند. به عبارت دیگر، حیوان جدید شبیه ماموت است، اما در واقعیت فیلی است که دی‌ان‌ای آن طوری تغییر کرده که بتواند در سرما زندگی کند؛ نمی‌فیل و نمی‌ماموت.

برای زنده ماندن در طول زمستان‌های بسیار سخت یخبندان تکیه می‌کنند، درحالی‌که ماموت‌های ورنانگل که در شرایط ملایم زندگی می‌کنند، نیازی به این کار ندارند.

موزیم تاریخ طبیعی فنلند لووموس، دانشگاه هلسینکی هدایت تیم محققان را برعهده داشت. همچنین استخوان‌ها حاوی مقادیر گوگرد و استرانسیوم بودند که نشان می‌دهد هوازدگی بستر تا پایان وجود جمعیت ماموت شدت می‌یابد و این ممکن است بر کیفیت آب آشامیدنی ماموت‌ها تأثیر

داشته باشد.

● چرا آخرین ماموت‌های پشمین ناگهان ناپدید شدند؟

محققان گمان می‌کنند که آن‌ها به دلیل وقایع کوتاه‌مدت مانند تغییر آب‌وهوای شدید و باران و برف در گذشته‌اند، به این صورت که یک رویداد یخ‌زدگی می‌تواند زمین را در یک لایه ضخیم از یخ بپوشاند و حیوانات در یافتن غذای کافی دچار چالش شوند. این چالش می‌تواند منجر به کاهش چشمگیر جمعیت و در نهایت انقراض آن‌ها شود. یکی دیگر از عوامل احتمالی می‌تواند گسترش انسان‌ها باشد. اولین شواهد باستان‌شناسی انسان در جزیره ورنانگل تنها چندصد سال پس از جدیدترین استخوان ماموت است. احتمال یافتن شواهدی مبنی بر شکار انسان در ماموت‌های جزیره ورنانگل بسیار ناچیز است؛ با این‌وجود نمی‌توان سهم انسانی در انقراض را رد کرد.

این مطالعه نشان می‌دهد که چگونه جمعیت‌های کوچک جدا شده از پستانداران بزرگ، به‌ویژه به دلیل تأثیرات شدید محیطی و رفتار انسان در معرض خطر انقراض هستند. یک نکته مهم در این مورد این است که می‌توانیم با محافظت از جمعیتی که جدا از یکدیگر نیستند، در حفظ گونه‌ها موفق باشیم.

● زنده شدن ماموت‌ها

جرج چرچ، متخصص ژنتیک مشهور امریکایی می‌گوید: ماموت‌ها ممکن است با گذشت ۴۰۰۰ سال از انقراض‌شان دوباره روی زمین ظاهر شوند.

این دانشمند در مصاحبه‌ی با The Huffington Post امریکا یادآوری کرد که ممکن است این امر، هفت تا ده سال دیگر اتفاق بیفتد.

تصور کلی در خصوص زنده شدن موجودات منقرض‌شده را می‌توان از فیلم «پارک ژوراسیک» دریافت کرد. اولاً، دانشمندان از تندرهای یخ‌زده، بقایای دی‌ان‌ای ماموت‌ها را به دست آوردند و سپس این دی‌ان‌ای را به ژن فیل آسیایی منتقل کردند (این کار در لابراتوار چرچ پیش‌تر انجام شده بود). این دو نوع آن‌قدر به هم نزدیک‌اند که به گفته چرچ، اگر ماموت‌ها امروز زنده بودند، می‌توانستند با این فیل‌ها زادوولد کنند.

اگر بتوان دی‌ان‌ای فیل را آن‌طور تغییر داد که بیشتر شبیه به دی‌ان‌ای ماموت شود، آن‌وقت ممکن است فیل‌های امروزی به‌طور کامل به یک موجود مودار عظیم‌الجثه تبدیل شوند.

پیش‌ازاین، تیم دانشمندان به ریاست پروفسور مذکور از دانشگاه هاروارد، فناوری‌بی‌بی را که به CRISPR-Cas۹ مشهور است ارائه کردند. این فناوری می‌تواند ساختار ژنوم هر موجود زنده و یا گیاهی را تغییر دهد، حذف و یا جابجا کند؛

● «ماموت پشمین یک گونه از فیل منقرض‌شده از رده ماموت است که از اواسط دور «پلیستوسن» تا اوایل دور «هولوسن» زندگی می‌کرد. این جانور به‌خوبی با اقلیم عصر یخبندان سازگاری یافته بود، و از این‌رو توانست در زیستگاه‌های اروپا، شمال آسیا و شمال امریکا زندگی کند.

ماموت پشمین لایه چربی ضخیم و موهایی بلند داشت که برای حفاظت از او در برابر سرما بسیار خوب بود و می‌توان گفت ماموت مجهزی بوده است! ماموت پشمین نر، بین ۲٫۷ تا ۳٫۴ متر ارتفاع و تا حدود ۶ تن وزن داشتند. ماده‌ها کوچک‌تر بودند و بین ۲٫۶ تا ۲٫۹ متر ارتفاع و تا حدود ۴ تن وزن داشتند.

ماموت پشمین آخرین گونه ماموت‌ها بود و حدود ۱۰٫۰۰۰ سال پیش در بیشتر زیستگاه‌هایش منقرض شد؛ اما جمعیت‌های کوچکی از آن تا حدود ۵۶۰۰ سال پیش در جزیره ورنانگل و تا حدود ۴۰۰۰ سال پیش در جزیره سنت پاول توانستند به بقای خود ادامه دهند. تغییرات اقلیمی گسترده و شکارشدن توسط انسان‌ها از جمله عواملی بودند که در انقراض ماموت پشمین نقش داشتند.

● علل انقراض ماموت‌ها در کره زمین

آخرین ماموت‌های پشمی در جزیره ورنانگل در اقیانوس قطبی زندگی می‌کردند. آن‌ها در مدت‌زمان بسیار کوتاه یعنی حدود ۴۰۰۰ سال پیش درگذشتند.

یک تیم تحقیقاتی بین‌المللی از دانشگاه‌های هلسینکی و تابینگن و آکادمی علوم روسیه، در حال حاضر سناریویی را بازسازی کرده‌اند تا دریابند چه چیزی منجر به انقراض ماموت‌ها شده است. محققان معتقدند ترکیبی از عوامل، مثل جدا شدن از زیستگاه و تغییرات شدید آب‌وهوایی و حتی گسترش انسان ممکن است به سرنوشت غول‌های باستان خاتمه داده باشد.

در آخرین عصر یخبندان حدود ۱۰ تا ۱۵ هزار سال پیش، ماموت‌ها در نیمکره شمالی از اسپانیا تا آلاسکا گسترده بودند. به دلیل گرم شدن کره زمین که از ۱۵ هزار سال پیش آغاز شد، زیستگاه آن‌ها در شمال سایبریا و آلاسکا کوچک شد و برخی از ماموت‌ها با بالا رفتن سطح دریا از سرزمین اصلی در جزیره ورنانگل جدا شدند، اما آن جمعیت ماموت‌ها هم ۷۰۰۰ سال دیگر زنده ماندند.

تیم محققان فنلند، آلمان و روسیه ترکیبات ایزوتوپ کاربن، نیتروژن، گوگرد و استرانسیوم را در مجموعه بزرگی از استخوان‌ها و دندان‌های ماموت شمال سایبریا، آلاسکا، یوکان و جزیره ورنانگل بررسی کردند. هدف این بررسی این بود که تغییرات احتمالی در رژیم غذایی ماموت‌ها و زیستگاه آن‌ها ثبت و شواهدی از اختلال در محیط آن‌ها پیدا شود. نتایج نشان داد که ترکیبات کاربن کلاژن و ایزوتوپ نیتروژن ماموت ورنانگل ایسلند تغییر نکرده است و با گرم شدن آب‌وهوا در حدود ۱۰۰۰۰ سال پیش، این مقادیر بدون تغییر باقی مانده‌اند.

● نسل ماموت‌ها چند سال پیش منقرض شد؟

این نتیجه با یافته‌های مربوط به ماموت‌های پشمی از دشت‌های اوکراین و روسیه که ۱۵ هزار سال پیش و ماموت‌های جزیره سنت پاول در آلاسکا که ۶۰۰ سال پیش ناپدید شده‌اند، مغایر است. در هر دو مورد، آخرین نمایندگان این جمعیت، تغییرات چشمگیری در ترکیب ایزوتوپیک خود نشان دادند، که نشانگر تغییرات در محیط آن‌ها است.

مطالعات اولیه DNA نشان می‌دهد که ماموت‌های جزیره ورنانگل دارای جهش‌هایی در متابولیسم چربی بوده‌اند. این تیم در این مطالعه، تفاوت جالب‌توجهی را بین ماموت‌های جزیره ورنانگل و پیشینیان عصر یخبندان آن‌ها مشاهده کردند که مقادیر ایزوتوپ کاربنات حاکی از تفاوت در چربی‌ها و کربوهیدرات‌ها در رژیم‌های جمعیتی است.

داکتر لورا آرپ در این رابطه می‌گوید: ما فکر می‌کنیم این موضوع نشان‌دهنده گرایش ماموت‌های سایبریا است که به ذخایر چربی خود

معدنچیان مدفون شده چینی پس از یک هفته هنوز زنده است

● کمک‌رسان چینی اعلام کردند که ۱۲ معدنچی که به علت انفجار در معدن طلای شرق چین زیرآوار دفن شده بودند، پس از یک هفته هنوز زنده هستند. به گزارش یورونیوز، نیروهای کمک‌رسان ابراز امیدواری کردند که این کارگران که در فاصله ۶۰۰ متری زیرزمین گرفتار شده‌اند، نجات یابند. به گزارش خبرگزاری رسمی چین، این معدنچیان موفق شده‌اند از طریق مجرای باریکی که نیروهای کمک‌رسان حفر کرده بودند، با آن‌ها ارتباط برقرار کنند و سپس نیروهای کمک‌رسان توانستند که به وسیله طناب‌های باریک برای گرفتارشدگان خوراک، دوا، کاغذ و قلم بفرستند. گرچه ۱۲ معدنچی از این میان توانسته‌اند با ارسال یادداشتی، نیروهای کمک‌رسان را از زنده بودن خود مطلع کنند، کمک‌رسان‌ها به امید یافتن خبری از دیگر معدنچیان، چندین مجرای باریک دیگر نیز حفر کرده‌اند. تاکنون ۱۰ تن دیگر خبری در دست نیست. هفته گذشته، انفجاری در معدن هوشان، واقع در ولایت شاندونگ چین، ورودی این معدن را مسدود کرد و سبب شد ۲۲ کارگر از روز دهم جنوری در زیر آوار دفن شوند و ارتباط آن‌ها با بیرون به کلی قطع گردد. در همین حال، برخی از رسانه‌ها گزارش داده‌اند که نیروهای کمک‌رسان دست‌خطی را دریافت کرده که در آن نوشته شده است: «تلاش برای نجات ما را متوقف نکنید.»

براساس این گزارش‌ها، ۱۲ معدنچی درخواست دواهای بیشتری کرده‌اند که از جمله دواهای ضد درد، التهاب و نیز وسایل پانسمان. از جانب دیگر، معدنچیان گرفتار شده پیام داده‌اند که سطح آب‌های زیرزمینی بالا است. بر اساس گزارش رسانه‌های چینی، نیروهای کمک‌رسان در حال حفر راه‌هایی هستند که امکان خارج کردن معدنچیان فراهم شود.

عماد شرقی؛ شهروند ایرانی-امریکایی که پس از بازداشت از او خبری نیست

● شبکه خبری ان‌بی‌سی آمریکا گزارش داده است، عماد شرقی که یک شهروند ایرانی-امریکایی است، حدود یک‌ونیم ماه پیش در ایران بازداشت شده و تاکنون از او خبری نیست.

به گزارش بی‌بی‌سی فارسی، این گزارش به نقل از دوستان خانوادگی آقای شرقی نوشته است که او روز دهم جدی به محکمه فراخوانده شده و بدون محاکمه به ده سال زندان به جرم جاسوسی متهم شده است.

بر اساس این گزارش، حکم او را ابوالقاسم صلواتی (مشهور به قاضی صلواتی) صادر کرده که سابقه طولانی در صدور احکام سنگین در پرونده‌های سیاسی و امنیتی دارد و در فهرست تحریم‌های آمریکا است. هفته گذشته رسانه‌های ایران گزارش دادند که «عماد ادوارد شرقی» هنگام تلاش برای خروج از ایران بازداشت شده است. باشگاه خبرنگاران جوان نوشته که او به «جاسوسی و جمع‌آوری اطلاعات نظامی» به ده سال حبس محکوم شده و با قرار وثیقه آزاد شده بود که قبل از برگزاری محکمه تجدید نظر، قصد فرار داشت. گفته می‌شود که آقای شرقی در ولایت آذربایجان غربی در نزدیک مرز عراق بازداشت شده است.

خانواده آقای شرقی در بیانیه‌یی که به دست ان‌بی‌سی رسیده، گفته‌اند که از حدود شش هفته پیش از او خبری ندارند. آن‌ها گفته‌اند که نمی‌دانند آقای شرقی کجا زندانی است و چه کسانی او را بازداشت کرده‌اند و برای سلامت او «تنها دعا می‌کنند.»

ان‌بی‌سی در گزارش خود بازداشت و زندانی شدن آقای شرقی در آستانه ریاست جمهوری جو بایدن را مانعی تازه برای کابینه آقای بایدن توصیف کرده که می‌گوید به دنبال احیای دیپلماسی در قبال ایران است. عماد شرقی به عنوان معاون بین‌الملل هلدینگ سراوا، سرمایه‌گذار بزرگ‌ترین فروشگاه‌های اینترنتی ایران از جمله دیجی‌کالا و دیوار معرفی شده بود.

اما سراوا در بیانیه‌یی گفت که آقای شرقی از جوزای ۱۳۹۶ تا ثور ۱۳۹۷ به عنوان مشاور با این شرکت همکاری داشته است و بر اساس پی‌گیری‌های قضایی، هیچ‌گونه ارتباطی بین این پرونده با شرکت و مدیران سراوا وجود ندارد.

گزارش ان‌بی‌سی می‌گوید: عماد شرقی که در سال ۲۰۱۶ به ایران برگشته بود، در اپریل ۲۰۱۸ بازداشت شده و تا دسامبر همان سال در اوین زندانی بوده و سپس با وثیقه آزاد شده است.

در حال حاضر، دست کم سه ایرانی-امریکایی دیگر هم در حال گذراندن محکومیت خود در ایران هستند. سیامک نمازی از سال ۲۰۱۵ زندانی است و پدرش باقر نمازی به دلیل وضعیت سلامتی در دوره مرخصی از زندان است. مراد طاهیباز هم که در پرونده فعالان محیط زیست بازداشت شد، شهروند ایرانی-امریکایی دیگری است که تابعیت بریتانیا را هم دارد.

تهران، فرانسه را به فروش تسلیحات به جنایت کاران جنگی عربستان متهم کرد

● محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران در واکنش به اظهارات اخیر همتای فرانسوی خود، پاریس را به فروش تسلیحات به جنایتکاران جنگی عربستان سعودی متهم کرد. ظریف در توییتی نوشته است: «همکار گرمای شما کار خود در دولت را با فروش سلاح به جنایتکاران جنگی سعودی آغاز کردید. از اظهارات مهمل نامعقول درباره ایران پرهیز کنید.»

زان ایو لودیاریان در گفتگوی اخیر خود با هفته‌نامه «ژورنال دیماناش» در خصوص اقدامات اخیر ایران گفته بود که تهران برای کسب توان تسلیحات هسته‌یی تلاش می‌کند و از همین‌رو باید خواستار پایان دادن به این اقدامات شد.

بازداشت رهبر مخالفان روسیه؛ آمریکا و اتحادیه اروپا واکنش نشان داد

گرفته است. آمریکا و دولت‌های اروپایی از روسیه خواسته‌اند که این رهبر مخالفان را آزاد کنند اما این کشورها در موضع‌گیری‌های خود به اعمال تحریم اقدامات تنبیهی علیه مسکو اشاره نکرده‌اند. بازداشت ناوالنی؛ چه اتفاقی افتاد؟

بی‌بی‌سی همچنان در گزارش خود نوشته که هوایمای این چهره شاخص مخالفان مملو از خبرنگاران از جمله آندری کوزنکو از سرویس روسی بی‌بی‌سی بود. به آقای ناوالنی هشدار داده شده بود که در بدو بازگشت، ممکن است بازداشت شود، با این وجود او و همسرش بعدازظهر یکشنبه (۲۸ جدی) با پروازی از برلین راهی میدان هوایی ونوکووی مسکو شده بودند. او از هوادارانش خواسته بود به استقبالش بروند.

پرواز آلکسی ناوالنی که قرار بود در میدان هوایی مسکو مسکو بنشیند اما اندکی پیش از فرود، خدمه پرواز اعلام کرد به دلیل نقض فنی در میدان هوایی بین‌المللی شرمیتوو در مسکو به زمین نشست.

بر اساس گزارش‌ها، شماری از طرفداران آقای ناوالنی نیز در میدان هوایی ونوکووی مسکو بازداشت شدند آقای ناوالنی پیش از اینکه ماموران لباس شخصی او را با خود ببرند همسرش را بوسید و از او خداحافظی کرد.

مقام‌های روسیه می‌گویند او مقررات آزادی مشروط خود را نقض کرده است.

در همین حال، بی‌بی‌سی فارسی در گزارش داده که آمریکا و چندین دولت اروپایی از روسیه خواستند تا آلکسی ناوالنی، سیاستمدار سرشناس مخالف پوتین را آزاد کند.

مایک پمپئو، وزیرخارجه آمریکا از بازداشت ناوالنی انتقاد کرده و خواستار آزادی بی‌قید و شرط او شده است. پمپئو در توییت خود نوشته است: «از تصمیم بازداشت آلکسی ناوالنی بسیار نگران شدم. رهبران سیاسی که اعتماد به نفس دارند، از رقبای‌شان نمی‌ترسند و نیازی نمی‌بینند که مخالفان سیاسی خود را بازداشت یا علیه آن‌ها خشونت اعمال کنند.»

در اتحادیه اروپا فرانسه، ایتالیا و شارل میشل رییس شورای اروپا واکنشی مشابه نشان دادند.

رییس شورای اروپا خواستار آزادی فوری آقای ناوالنی شده است. دونالد توسک رهبر فراقسیون محافظه‌کاران در پارلمان اروپا هم گفت که زندان قبلاً نتوانست ناوالنی را در هم بشکند و این بار هم نمی‌تواند.

دولت بریتانیا نیز در بیانیه‌یی اعلام کرد که از بازداشت آقای ناوالنی عمیقاً نگران است و اضافه کرد که به جای پی‌گرد قضایی، قربانی این جنایت هولناک، مقامات روسیه باید بررسی کنند چگونه یک سلاح شیمیایی در خاک روسیه مورد استفاده قرار

● الکسی ناوالنی، رهبر مخالفان دولت روسیه و منتقد سرسخت ولادیمیر پوتین، رییس جمهوری روسیه، هنگام ورود به میدان هوایی مسکو، از سوی نیروهای امنیتی این کشور بازداشت شد. به گزارش صدای آمریکا، خبرگزاری اسوشیتدپرس دو روز پیش به نقل از سازمان خدمات زندان‌های مسکو گزارش داد که آقای ناوالنی پس از بازگشت از آلمان، بازداشت شده است.

اسوشیتدپرس همچنان گزارش داده که رهبر مخالفان روسیه ظاهراً تحت هیچ فشاری برای ترک آلمان قرار نداشت و به خواست خود تصمیم گرفته که برلین را ترک کند.

ناوالنی هنگام سوار شدن به هوایمایی که او را به مسکو می‌رساند، در مورد احتمال بازداشت شدنش گفته بود: «این ناممکن است؛ من مردی بیگناه هستم.»

نگرانی از حمله احتمالی داخلی در آستانه برگزاری مراسم تحلیف بایدن

● هم‌زمان با نزدیک شدن مراسم تحلیف جو بایدن به عنوان رییس جمهوری منتخب آمریکا، مقام‌های این کشور گزارش داده‌اند که بررسی و تحقیقات گسترده‌ای را به شمول نیروهای گارد ملی در واشنگتن دی سی صورت گرفته است.

جنرال رایان مک کارتی، رییس سازمان نیروی زمینی آمریکا به تازگی به اسوشیتدپرس با تاکید بر این که مقام‌های آمریکا از تهدیدهای احتمالی آگاه است، افزود: «به فرماندهان هشدار داده شده که با نزدیک شدن تاریخ تحلیف بایدن بایستی از هر گونه مشکل در تیم‌های خود مطلع باشند.»

او گفت که به همه فرماندهان دستور داده شده تا در آستانه برگزاری مراسم سوگند، مراقب رفتار نیروهای تحت فرمان خود باشند، اما او همچنان افزوده که تاکنون شواهدی مبنی بر وجود تهدیدی برای مراسم تحلیف مشاهده نشده است.

این جنرال امریکایی همچنان افزود: «پس از یک

بازداشت رهبر مخالفان روسیه؛ آمریکا و اتحادیه اروپا واکنش نشان داد

ایران و ۹ کشور دیگر حق رای در سازمان ملل متحد را از دست دادند

دبیرکل سازمان ملل، ایران بدهکارترین کشور به این سازمان بین‌المللی است.

پیش از این، ایران درخواست کرده بود که به دلیل تحریم‌های آمریکا حق عضویت خود را به ارزی غیر از دالر پرداخت کند. با وجود این که سازمان ملل در سال ۲۰۱۹ با پیشنهاد ایران موافقت کرده بود اما تاکنون که مجموع بدهی ایران به ۱۶ میلیون و ۲۵۱ هزار و ۲۹۸ دالر رسیده و این مبلغ پرداخت نشده است. گفتنی است، بودجه سال ۲۰۲۱ سازمان ملل متحد حدود ۳٫۲ میلیارد دالر بوده که از طریق حق عضویت اجباری و مشارکت داوطلبانه اعضا تأمین می‌شود. ایالات متحده آمریکا با پرداخت بیش از یک پنجم این مبلغ، بیشترین سهم در تأمین بودجه سازمان ملل متحد را برعهده دارد.

● دبیرکل سازمان ملل متحد اعلام کرده که ایران به دلیل بدهکاری بیش از ۱۶ میلیون دالر بابت عدم پرداخت حق عضویت خود به این سازمان، حق رای در مجمع عمومی سازمان ملل متحد را نخواهد داشت.

به گزارش العربیه، طبق ماده ۱۹ منشور سازمان ملل متحد، در صورتی که کشورهای عضو حق عضویت خود را بیش از دو سال پرداخت نکنند، حق رای خویش در مجمع عمومی سازمان ملل را از دست می‌دهند.

آنتونی گوتیش دبیرکل سازمان ملل متحد در نامه به ولکانیوزکر رییس هفتادوپنجمین مجمع عمومی سازمان ملل متحد، ضمن اعلام بدهی کشورهای بدهکار خواستار توقف حق رای در مورد کشورهای جمهوری افریقای مرکزی، کومور، کنگو، ایران، لیبی، سومالی، سودان جنوبی، زیمبابوه و ساوتومه شده

اتلتیک بیلباو سومین تیم پرافتخار اسپانیا

● اتلتیک بیلباو با برتری یک‌شنبه برابر بارسلونا در سوپر جام اسپانیا توانست به سومین تیم پرافتخار اسپانیا بدل شود. این تیم در سوپر جام فوتبال اسپانیا توانست در وقت‌های اضافه بارسلونا را شکست دهد و قهرمان شود. آنها با عبور از رئال فیالنسیست شده بودند. با سه قهرمانی و دو نایب‌قهرمانی، اتلتیک بیلباو اکنون چهارمین تیم پرافتخار سوپر جام اسپانیاست. اولین قهرمانی در سال ۱۹۸۴ به دلیل فتح دوگانه داخلی، بدون برگزاری بازی و به شکل خودکار به بیلباو تقدیم شد. اما دو قهرمانی بعدی در شرایطی به دست آمده که بیلباو بدون فتح جام به این مسابقه رسیده است. در سال ۲۰۱۵ به عنوان نایب‌قهرمان کوپادلری به مصاف بارسلونا رفت و در این دوره، به عنوان فیالنسیست کوپادلری در مسابقات حضور داشت. **پرافتخارترین تیم‌های سوپر کاپ اسپانیا:** بارسلونا ۱۳ قهرمانی؛ رئال مادرید ۱۱ قهرمانی؛ اتلتیک بیلباو ۳ قهرمانی؛ دیپورتیو لاکرونیا ۳ قهرمانی؛ اتلتیکو مادرید ۲ قهرمانی؛ والنسیا ۱ قهرمانی و سویا ۱ قهرمانی.

● ترجمه

بایدن چگونه می‌تواند سر بازان امریکایی را به خانه بازگرداند؟

● ترجمه: سید نعمت ضیا | نویسنده: *بارنت روبین / منبع: *رسانسیل استت کرافت

● **زندانیان توسط حکومت افغانستان نگه‌داری می‌شدند، نه امریکا. حکومت و مردم افغانستان به صورت معقول نگران آن بودند؛ در حالی که طالبان وعده دادند که زندانیان هیچ تهدیدی را متوجه امریکا و متحدانش نمی‌کنند؛ اما برای بازگشت زندانیان در جنگ با دولت افغانستان، هیچ تضمینی ارایه نکردند.**

در تصمیم‌گیری مورد اعتماد ما باشند باید از درجه‌بندی مجدد ۶ ماهه تاریخ‌های هدف توافق‌نامه حمایت کنند. اگر قدرت‌های دیگر منطقه به‌جای مخالفت، از این پلان حمایت کنند در چنین شرایط طالبان به‌طور متفاوت پاسخ خواهند داد.

اجرای‌سازی تعدیل سیاست

اولین قدم می‌تواند به دست آوردن حمایت از متحدان امریکا برای این پیشنهاد در برنامه ۱۲ فروری وزارت خارجه ناتو باشد. بعد واشنگتن می‌تواند جلسه «سه به‌علاوه یک» را برگزار کند، گروه‌سازی شکل گرفته توسط خلیل‌زاد، شامل امریکا، روسیه و چین به‌علاوه پاکستان می‌شود. ایران تاکنون از پیوستن امتناع کرده؛ اما بعد از وارد شدن دوباره دولت بایدن به توافق هسته‌یی و برداشته شدن تحریم‌ها موفق آن باید تغییر کند. کشورهای «سه به‌علاوه یک» می‌توانند یک اعلامیه رسمی منتشر کنند تا خروج تمام نیروها دوباره تأیید شود. قطر که برای بازوی سیاسی طالبان یک مرکز فراهم کرده، همچنان می‌تواند طالبان را برای پذیرفتن طرح متقاعد کند.

اگر دولت‌های منطقه از حمایت چنین طرحی امتناع کنند، واشنگتن باید برنامه خروج را ادامه دهد و همچنین مکانیزم‌های رسیدگی و حمایت سیاسی برای گفتگوی صلح افغانستان را حفظ کند. در این صورت امریکا تلاش خواهد کرد برخلاف میل طالبان و همسایه‌های افغانستان محاط به خشکی یک نیروی ضدتروریسم را در افغانستان نگه دارد؛ اما تداوم جنگ را شاید به‌عهده بگیرد و به‌جای محدود کردن تروریسم، ممکن است منازعه تشدید گروه‌های تروریستی برای دسترسی به افغانستان از سر گرفته شود. از طرف دیگر، منطقه اگر موافقت کند با طالبان که سال‌ها برای به رسمیت شناخته شدن بین‌المللی لابی کرده‌اند و به پاکستان متکی‌اند؛ برای فراهم‌سازی پناهگاه‌های امن برای رهبران شان، قطر برای دیپلماسی خود تحت فشار قرار می‌گیرد.

چنین درجه‌بندی مجدد ممکن است فرصت‌ها را برای تعهد سیاسی موفقانه افزایش دهد و خروج مسوولانه که منافع جهانی و امریکا را نه تنها در افغانستان، بل در کشورهای منطقه - که آن را احاطه کرده‌اند - حفظ خواهد کرد.

واشنگتن باید از دیپلماسی فعال و قدرت نفوذ ۲۵۰۰ نیروی باقی‌مانده استفاده کند تا اینکه اجماع منطقه‌یی مورد نیاز ساخته شده و یک موافقت‌نامه اجرایی شود و همچنین منازعه جاری را مدیریت کند.

دولت بایدن برای همکاری به چنین اجماعی که یک بنیاد حداقلی است نیاز دارد تا اهداف دیگر به‌شمول مدیریت تغییر اقلیم، مبارزه برضد داعش، کاهش تنش با ایران و درگیر شدن در رقابت سازنده اقتصادی با چین را پیش ببرد. پی‌نوشت:

*بارنت روبین؛ محقق سیاسی امریکایی و متخصص مسایل افغانستان و جنوب آسیاست.

*رسانسیل استت کرافت؛ نشریه‌یی امریکایی متعلق به «انستیتوت کویسنی برای دولت‌سازی مسوول» که دیدگاه سیاست خارجی امریکا را به‌صورت مثبت انعکاس می‌دهد.

تاخیر در آغاز مذاکرات به این علت بود که حکومت افغانستان قبل از رهایی پنج‌هزار زندانی بر ضمانت‌های بیشتر اصرار می‌کرد. رهایی زندانیان تقاضای طالبان بود که در توافق‌نامه دوحه به‌عنوان پیش شرط مذاکرات گنجانده شده بود. (اما در بیانیه مشترک وجود نداشت)

زندانیان توسط حکومت افغانستان نگه‌داری می‌شدند، نه امریکا. حکومت و مردم افغانستان به‌صورت معقول نگران آن بودند؛ در حالی که طالبان وعده دادند که زندانیان هیچ تهدیدی را متوجه امریکا و متحدانش نمی‌کنند؛ اما برای بازگشت زندانیان در جنگ با دولت افغانستان، هیچ تضمینی ارایه نکردند.

حل اختلاف با حکومت افغانستان درباره رهایی زندانیان، شش‌ماه طول کشید. طالبان ادعا کردند که واشنگتن در عملی کردن تعهدهایش درباره فراهم کردن رهایی زندانیان شکست خورده است. حکومت افغانستان به‌صورت قانونی ادعا کرد که رهایی زندانیان شامل موافقت‌نامه‌یی نبوده که این حکومت طرف آن باشد و هم‌چنین منافع دولت افغانستان را نیز حفظ نمی‌کرد.

موافقت‌نامه، طالبان را ملزم می‌کند تا به القاعده و دیگر گروه‌های (تروریستی) اجازه ندهند از خاک افغانستان به‌منظور حمله بر امریکا و هم‌پیمانانش استفاده کنند؛ اما این موافقت‌نامه مشخص نمی‌کند که اجرایی شدن این تعهدها با بخش‌های دیگر آن مرتبط است.

وقتی طالبان با اتهام عدم قطع روابط با القاعده مواجه شدند، تأکید کردند که آن‌ها اجازه هیچ حمله‌یی ندهاند و به‌صورت کامل به موافقت‌نامه عمل خواهند کرد تا واشنگتن به تعهدهای خود با خروج نیروها، فراهم‌سازی آزادی زندانیان باقی‌مانده و برداشتن تحریم‌ها عمل کند.

موافقت‌نامه هیچ جدول زمانی را دربر ندارد و مقرراتی وجود ندارد که مکانیزمی برای تضمین وابستگی متقابل خروج نیروهای ایالات متحده و ضمانت‌های ضدتروریستی طالبان را مشخص کند.

تاخیر در مذاکرات، شرایط بی‌معنا و باطل دیگری را بر روابط متقابل مولفه‌های موافقت‌نامه ارایه کرده است. ایالات متحده به‌مجرد آغاز گفتگوهای بین‌افغانی باید تمرکز خود برای فهرست عدالت را آغاز می‌کرد و این کار به هدف برداشتن اسامی طالبان از آن فهرست تا ۱۲۷ اگست ۲۰۲۰ صورت می‌گرفت.

به‌همین ترتیب تا ۲۹ می ۲۰۲۰، امریکا اقدام سیاسی را به‌منظور برداشتن تحریم‌های شورای امنیت ملل متحد در مقابل طالبان آغاز نمود و تا ۱۰ جون ۲۰۲۰ رهایی تمام زندانیان باقی‌مانده را بعد از رهایی ابتدایی پنج‌هزار زندانی فراهم می‌کرد.

واشنگتن می‌تواند موافقت‌نامه را با یک‌بار مذاکره تعدیل کند، درجه‌بندی مجدد ضرب‌الاجل ۶ ماهه برای خروج نیروها همراه محاسبه مجدد تاریخ‌های هدف موافقت‌نامه برای دیگر تعهدهایش به‌شمول تعهدهای ضدتروریستی طالبان، به‌جای آغاز احتمالی گفتگوها می‌تواند مطابق با واقعیت باشد.

موضوع باید واضح شود که برنامه‌ریزی دوباره ضرب‌الاجل به‌جای رها کردن موافقت‌نامه یک‌قدم به‌سوی اجرایی کردن است، قبل از نزدیک شدن دولت افغانستان و طالبان، اداره بایدن به حمایت چنین تغییرهایی باید به‌دنبال تشکیل اجماع بین‌المللی باشد.

چین، روسیه، ایران و پاکستان همه در یک‌زمان و یا زمان‌های متفاوت یادآوری کرده‌اند که خروج مسوولانه نیروها را می‌خواهند تا به ثبات افغانستان کمک کند. اگر آن‌ها به‌عنوان همکاران تهدید می‌شوند و

وقتی بایدن، رئیس‌جمهور منتخب وارد دفتر بیضوی شود؛ تنها ۱۰۰ روز تا اول ماه می (ضرب‌الاجل برای ایالات متحده در موافقت‌نامه سال گذشته دوحه با طالبان) باقی می‌ماند مبنی بر اینکه تمام سربازان خود را از افغانستان خارج کند.

خروج نیروها همراه با آتش‌بس بین طالبان و نیروهای ایالات متحده و تعهد متقابل طالبان به‌منظور بازداشتن القاعده و هر گروه (تروریستی) دیگر از انجام حملات از افغانستان، قرار بود برای گفتگوهای بین‌افغانی، آتش‌بس دائمی و جامع، مسیر نقشه راه سیاسی افغانستان را هموار کند. هم‌زمان در اعلامیه‌یی مشترک در کابل، ایالات متحده و حکومت افغانستان متعهد شدند که به‌صورت مشترک برای توافق صلح پایدار و همه‌جانبه کار کنند، به‌شمول چهار مورد «خروج نیروهای ایالات متحده، ضمانت‌های ضدتروریستی طالبان، آتش‌بس فراگیر و نقشه راه سیاسی» که شامل این موافقت‌نامه‌اند.

هر دو اعلامیه و موافقت‌نامه فروری ۲۰۲۰، توضیح داده‌اند که این مولفه‌ها متکی به یک‌دیگرند. در میان دیگر موارد دارای وابستگی متقابل، موافقت‌نامه، مورد آتی را اجرایی کرد و فراهم‌سازی گفتگوها آتش‌بس و توافق‌نامه سیاسی بین طالبان و جمهوری اسلامی افغانستان در مدت‌زمان ۱۳ ماه و ۳ هفته از ۱۰ مارچ ۲۰۲۰ تا اول می ۲۰۲۱، قبل از تکمیل خروج نیروهای ایالات متحده ادامه خواهد یافت.

خروج نیروها، وابسته به نتیجه موفقانه گفتگوها نیست. همچنین دولت امریکا کنترل خود را بر اعزام نیروها از دست نمی‌دهد؛ اما این برنامه به گفتگوها فرصت می‌دهد قبل از خروج کامل نیروهای ایالات متحده، پیشرفت قابل اطمینان داشته باشد.

اما گفتگوها با تأخیر ۶ ماهه به‌جای مارچ، در سپتمبر ۲۰۲۰ آغاز شد. تأخیر در اجرایی شدن دیگر مولفه‌های موافقت‌نامه، زمان‌بندی پلان شده را برهم زد. دولت بایدن، باید تعهد ایالات متحده به توافق‌نامه را به‌طور مجدد تأیید کند؛ در حالی که به‌دنبال اجماع افغانی، منطقه‌یی و بین‌المللی در زمان واحد است.

تعیین ضرب‌الاجل ۶ ماهه برای خروج، وابستگی متقابل مولفه‌های پروسه صلح را همان‌گونه که در توافق‌نامه و بیانیه در نظر گرفته شده، تثبیت می‌کند. نیروهای ایالات متحده، بدون در نظر گرفتن نتیجه گفتگوی بین‌افغانی باید در آخر شش‌ماه تعیین شده خارج شوند.

در واشنگتن مناظرات عمومی به‌طور معمول درمورد پالیسی افغانستان به‌صورت کوتاه‌نظرانه فقط روی یک فکتور متمرکز است و آن خروج نیروهای ایالات متحده است و مشخص روی اینکه اداره بایدن باید این شرط موافقت‌نامه مبنی بر خروج تمام نیروهای ایالات متحده را تا اول ماه می عملی کند.

آقای بایدن در جریان کمپاین گفت که او ترجیح می‌دهد نیروهای جنگی را خارج و یک نیروی کوچک ضدتروریسم را حفظ کند؛ اما چنین تصمیم یک‌جانبه، توافق‌نامه دوحه را منسوخ می‌کند، قسمی که یادآور لغو توافق هسته‌یی با ایران توسط رییس‌جمهور ترمپ خواهد بود.

طالبان با توقف گفتگوها با جمهوری اسلامی [افغانستان] درباره آتش‌بس و نقشه راه سیاسی، به جنگ علیه ایالات متحده بازخواهند گشت و استدلال خواهند کرد که دیگر مسوول ضمانت‌های مقابله با تروریسم نخواهند بود.

تحت چنین شرایطی، احتمالاً طالبان از حمایت بین‌المللی وسیع‌تر از قبل برخوردار خواهند شد.

به‌پاس تلاش‌های زلمی خلیل‌زاد، نماینده ویژه دولت در حال خاتمه برای مصالحه افغانی؛ روسیه، چین و پاکستان پروسه دوحه را حمایت کردند؛ هرچند ایران در حالت انتقادی قرار دارد و به‌عنوان مخرب عمل نکرده است. این اوضاع در تعهدهای واشنگتن مبنی بر خروج نیروها پیش‌بینی شده بود که قدرت‌های آسیایی [آن را] به‌عنوان منفعت اساسی ملی در نظر می‌گیرند. ایالات متحده اگر موافقت‌نامه را منسوخ اعلام کند این کشورها از درخواست طالبان مبنی بر خروج حمایت خواهند کرد.

همچنین احتمال دارد که روسیه پروسه مسکو را دوباره آغاز کند؛ سلسله نشست‌های بین‌المللی که در دسامبر ۲۰۱۶ راه‌اندازی شد.

این نشست‌ها (گفتگوی بین‌افغانی) در فروری ۲۰۱۹ در مسکو به اوج خود رسید و گروه بزرگی از افغان‌های صاحب‌قدرت و طالبان را شامل می‌شد؛ هرچند در مارچ ۲۰۱۹ سرگی لاوروف، وزیر خارجه روسیه به حمایت از تلاش‌های خلیل‌زاد، تعلیق پروسه را اعلان کرد.

در دسامبر ۲۰۱۹، در جریان ملاقات از مسکو، من درک کردم که روسیه آماده است پروسه مسکو را دوباره راه بیندازد، با اطلاع مختصر در صورتی که پروسه دوحه متوقف و یا دچار فروپاشی شود، طالبان و تعداد زیادی از رهبران سیاسی افغانستان همراه با همسایه‌ها شرکت خواهند کرد. در چنین وضعیت، موقف واشنگتن نسبت به اکنون ضعیف‌تر خواهد بود.

مکانیزم ضعیف برای همبستگی مولفه‌های توافق‌نامه